Jaargang 114. Vrijdag, 16 November 1855. No. 138.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt verzonden: *Bijblad* no. 16, inhoudende: *Kort Verslag van de handelingen van de Provinciale Staten van Groningen en der Staten Generaal.*

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 26sten November 1855, des middags te 12 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste District, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, in het openbaar worden aanbesteed:

Het onderhouden van onderscheidene wegen in de provincie Groningen, *met derzelver aanhoorigheden, van den 1sten Januarij tot den 31sten December* 1856, in drie perceelen, *als:*

Eerste perceel: Weg van *Loppersum* naar *Appingedam*, met de zijtakken naar *'t Zandt*, *Spijk* en *Bierum;*

Tweede perceel: Weg van *Farmsum* tot den handwijzer achter *Woldendorp*, bij den afweg naar den *Finsterwolderpolder;*

Derde perceel: Weg door *Uithuizermeeden.*

De gadingmakenden kunnen van de begrooting van kosten van voorschreven Werken ter provinciale Griffie kennis nemen.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving, voor ieder perceel afzonderlijk.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te Groningen *in den Doelen*, bij de kasteleins *Uithof*, *Eekhoff*, wed. *Bontekoe*, *ten Have*, *Spinhof* en de wed. *de Jonge*, alle aan de Groote Markt; voorts bij de kasteleins *Plaat*, in het Blaauwe Paard; *Visser*, in de Zon, en *J. A. Heikens*, in de Zwaan; bij de wed. *N. de Mulder*, in het Wapen van Amsterdam; bij de wed. *Rusker*, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein *Middelkoster*, bij de Ebbingepoort, en bij *R. R. Elema*, in de Altena; te Zoutkamp bij den kastelein *S. H. Woldringh*; te Warffhuizen bij *A. Nanninga*; te Winsum bij de erven *Wiersema*; te Bedum in het Gemeentehuis; te Onderdendam in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein *Jan Knoop Pathuis*; te Appingedam bij de kasteleins *Evers*, *Wiersum* en *Houwing*; te Delfzijl bij de kasteleins *Ter Steeg*, *Hazenhoek*, *Hemmes*, *S. J. de Vries* en *van Goor*; te Ten Boer in het Gemeentehuis, en te Kaakheem bij den kastelein *A. Linthorst*; te Termunterzijl bij den Zijlwaarder; te Martenshoek bij de wed. *Meurs*; te Zuidbroek bij den kastelein *Monkhorst*; te Winschoten bij Mejufvrouw *Wisseman* en den kastelein *N. Hemmes*; te Nieuwe Schans bij den kastelein *A. J. Verniers van der Loeff*; te Veendam in het Gemeentehuis; te Grijpskerk bij de wed. *de Boer*; te Zuidhorn in het Gemeentehuis; te Noordhorn bij den kastelein *A. H. Wieringa*; te Usquert en te Oude Pekela in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur en bij den Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*.

GRONINGEN, 12 November 1855.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

VERPACHTING.

Op MAANDAG den 26sten November 1855, des middags te twaalf uur, zal, onder nadere approbatie, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste District, in het Provinciehuis te *Groningen*, worden overgegaan tot de openbare verpachting van:

Het vruchtgebruik van den zoogenaamden Zwartsdijk, den Slaperdijk en den Polder of de gronden tusschen dezelve, bij Watum, *gelegen onder de gemeente* Bierum.

En zulks voor den tijd van *zes* jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1856 en eindigende den 31sten December 1861.

De voorschreven Verpachting zal geschieden eerst *bij inschrijving*, en daarna *bij opbod*, aan den meestbiedende en laatst verhoogende; zullende het bod moeten geschieden per jaar.

De Voorwaarden, waarnaar deze Verpachting zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen: in het Provinciehuis te *Groningen*, bij den HOOFD-INGENIEUR en den INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste District, bij de Kasteleins *Uithof*, *Eekhoff*, *Spinhof*, *ten Have*, de wedw. *Bontekoe* en de wedw. *de Jonge*, allen aan de Groote Markt; *J. A. Heikens*, in de Zwaan; de wedw. *N. de Mulder*, in het Wapen van Amsterdam; *ter Spill*, buiten de Kleine poort; *Elema*, buiten de Steentilpoort, en *Bruins*, buiten de Apoort te *Groningen*, en wijders in het Gemeentehuis te *Bierum*.

Zullende vóór de Verpachting de vereischte inlichtingen bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen* te bekomen zijn.

GRONINGEN, 12 November 1855.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

VERKOOPING.

Op MAANDAG den 26sten November 1855, des middags te 12 uur, zal, onder nadere approbatie, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste District, in het Provinciehuis te *Groningen*, worden overgegaan tot het openbaren Verkoop, in twee perceelen, van:

Het Kaphout op een der bermen van de na te noemen grindwegen, als:

Eerste perceel, *weg van* Groningen *naar de* Zoutkamp.

Tweede perceel, *weg van* Martenshoek *naar* Winschoten.

De voorschreven Verkoop zal geschieden *bij enkele inschrijving*, voor ieder perceel afzonderlijk, in gevolge art. 9 der voorwaarden.

De Voorwaarden, waarnaar deze Verkoop zal plaats hebben, zullen ter lezing liggen in het Provinciehuis te *Groningen*, bij den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste District, bij de Kasteleins *Uithof*, *Eekhoff*, *Spinhof*, *ten Have*, de Wedw. *Bontekoe* en de Wedw. *de Jonge*, alle aan de Groote Markt; *J. A. Heikens*, in de Zwaan; de Wedw. *N. de Mulder*, in het Wapen van Amsterdam; *ter Spill*, buiten de Kleine poort; *Elema*, buiten de Steentilpoort, en *Bruins*, buiten de Apoort te *Groningen*, en wijders in de Gemeentehuizen van Bedum, Leens, Hoogezand, Sappemeer, Zuidbroek, Noordbroek, Scheemda en Winschoten.

Zullende vóór den verkoop de vereischte inlichtingen bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen* te bekomen zijn.

GRONINGEN, 12 November 1855.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

Bureau van Politie.

Gevonden en ten gemelden Burele ter **herkenning** gedeponeerd:

1) Een **Maatstok**, waarop de Nederlandsche El en de Groninger Voetmaat.
2) Een **Melis-Suikerbrood.**

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

De generaal *Codrington* heeft aan het Britsche leger in de Krim zijne aanvaarding van het opperbevel aangekondigd.

Volgens de laatste tijdingen over Konstantinopel, heeft men in het fort St. Nicolaas groote kelders ontdekt. Het bombardement van de forten ten noorden van Sebastopol duurt voort. Door deserteurs is bekend geworden, dat vorst *Gortschakoff* vóór zijn' aftogt eene laatste poging wil wagen en aan de Russen bevel heeft gegeven, om zich tot een' aanval gereed te houden. — Dit berigt komt ons vrij ongeloofwaardig voor.

De herfstveldtogt in de Krim kan intusschen zoo goed als geëindigd beschouwd worden; meer en meer worden toebereidselen gemaakt voor de overwintering. De geallieërden hebben hun kamp aan gene zijde van de Tschernaïa en in het Baïdar-dal betrokken, op dezelfde plaats waar zij reeds op den 25sten Mei l.l. verkenningen hebben gedaan. Zoowel ten opzigte der legerplaatsen als der communicatiemiddelen is de stelling der geallieërden veel beter dan in den winter van 1854—1855. Het leger, dat in eene hout- en waterrijke streek kampeert, is thans niet, even als in het vorige jaar het geval was, toen het op het plateau legerde, aan de hevige winterstormen blootgesteld. De wegen naar Balaklava en Kamiesch zijn thans ook in bruikbaren staat. Sebastopol zal slechts 4000 man bezetting behouden.

De Turksche berigten uit de Krim geven het volgende verslag van den toestand van het verbonden leger. De laatste expeditie naar den Opper-Belbek, die tot Jeni-Sala was doorgedrongen, is in zijne kantonnementen teruggekeerd, omdat de vallei door de regens in een groot moeras was vervormd, terwijl de Russen niet het minst geneigd schenen een middel aan te grijpen, om vroeger geleden nederlagen te wreken. Neemt men in aanmerking, hoe de verbonden troepen de vallei hadden gevonden, dan komt men tot de vooronderstelling, dat de Russen het in hun kamp ook niet te genoegelijk zullen hebben en zij gedurende den winter veel zullen moeten lijden. Het belegeringsgeschut wordt nog ten deele op eenige batterijen gebruikt; het meerendeel evenwel wordt naar den Bosphorus gevoerd. Gelijk men weet, gaat ook de keizerlijke garde en gaan verscheidene regementen de Krim verlaten. De ruiterij der verbondenen zal slechts voor een klein gedeelte blijven. Alleen een deel der Engelsche ruiterij zal te Balaklava in bezetting blijven. De overige kavallerie gaat naar Konstantinopel, om aldaar, te Adrianopel en te Varna te kamperen. — Van de vloten blijven slechts eenige schroef-stoomschepen voor de gewone dienst aanwezig.

De Engelsche dagbladen behelzen thans het uitvoerig verslag van den generaal *Williams*, Britsch commissaris bij het Turksche leger in Azië, betreffende de mislukte bestorming van Kars door de Russen op den 29sten September. Daar de voornaamste bijzonderheden betreffende dit feit reeds bij herhaling zijn medegedeeld, ontleenen wij daaraan alleen de opmerking, dat het verslag ten volle de vroegere voorloopige berigten betreffende van weerszijde geledene verliezen bevestigt, maar op verscheidene punten in strijd is met het rapport van den generaal *Muravieff*, volgens hetwelk de Russen 4 kanonnen bemagtigd en slechts 6517 buiten gevecht gestelden zouden gehad hebben, terwijl hij het verlies van de Turksche verdedigers der vesting op niet minder dan 4000 begroot. Volgens den generaal *Williams*, zouden de Russen slechts 2 kanonnen bemagtigd en meer dan 6500 dooden verloren hebben, terwijl het getal hunner gekwetsten meer dan 7000 zoude bedragen, en het verlies der Turken niet meer dan 1000 dooden en gekwetsten zoude geweest zijn.

Uit Azië is nog de tijding ontvangen, dat *Omer*-pacha 30 mijlen ver in het binnenland de winterkwartieren heeft betrokken.

De eerste regementen van het Engelsch-Duitsche legioen zijn te Konstantinopel aangekomen, na eenen zeer bezwarenden overtogt. Zij hebben een' majoor en verscheidene officieren verloren. Drie nieuwe regementen Turksche kozakken zullen in Azië worden georganiseerd.

Door het misverstand van eene schildwacht, welke te Konstantinopel op Tunesische soldaten heeft geschoten, heeft eene bloedige botsing plaats gehad.

Een brief uit Warschau van den 5den dezer behelst onder anderen het volgende:

» Nooit was sedert den aanvang van den laatsten veldtogt de telegrafische gemeenschap tusschen den chef van den persoonlijken staf des Keizers en den maarschalk *Paskewitsch* zoo druk als tegenwoordig. Somtijds worden op een' enkelen dag vijf of zes depêches tusschen Nikolaïeff en Warschau gewisseld. De grijze maarschalk wordt altijd over de te doene gewigtige bewegingen geraadpleegd en zijne raadgevingen worden met eene ongelooflijke onderworpenheid opgevolgd. Hij heeft niet opgehouden in werkelijkheid de opperbevelhebber van het zuiderleger te zijn en men neemt geen maatregel van eenig belang alvorens hij zijn oordeel daarover geveld of in zeker opzigt zijne toestemming daartoe gegeven heeft.

» De algemeene directie der politie heeft in de dagbladen lange lijsten van Polen doen opnemen, die zich door desertie aan de laatste recrutering onttrokken hebben. De ingezetenen hebben bevel ontvangen alle mogelijke inlichtingen aan de autoriteiten te geven wegens het verblijf van het groot aantal wederspannigen, zoowel in Polen als buitenlands.

» Zeer ijverige pogingen worden thans aangewend om jongelieden van adelijke familiën, maar die geen fortuin bezitten, als luitenants bij de Russische regementen dienst te doen nemen; men biedt hun eene volledige uitrusting en de vergoeding van hunne reiskosten tot in de depôts aan. Maar denkelijk zullen zeer weinige zonen van onzen adel er in toestemmen hun land te verlaten, om vrijwillig in Russische dienst te treden.

» Eene geduchte plaag teistert thans onze velden, de veeziekte onder de runderen en schapen namelijk, waartegen de kunst niets vermag. Blijft dit voortduren, dan is de ondergang onzer veefokkers gewis en zal Polen eene der mildste bronnen van zijnen rijkdom zien uitdroogen.

» De gestrengheid met welke op de grenzen tegen het invoeren van sommige boeken en dagbladen gewaakt wordt, is tot het uiterste gestegen."

ITALIE.

Gelijk men verwacht had, heeft de Koning van Sardinië de kamers den 12den dezer geopend met eene troonrede, die nagenoeg als volgt luidt:

» Het vervlogen jaar heeft voor mijn hart zware beproevingen geleverd.

» Toch aarzelde ik niet mijne wapens te voegen bij die van hen, die voor het regt, de beschaving en de onafhankelijkheid der volkeren strijden.

» Onze soldaten en zeelieden, vereenigd met de heldhaftige legerscharen van Frankrijk, Engeland en Turkije, deelden hare gevaren en haren roem, en verhoogden onzen roep van eene strijdbare natie te zijn.

» God zegene ons gemeenschappelijk pogen, om den vrede duurzaam te maken, door het verzekeren der wettige regten van alle natiën.

» De kosten van den oorlog zullen een nieuw beroep op het openbaar crediet noodzakelijk maken, doch mijn gouvernement zal trachten om den druk der belastingen minder bezwarend te doen zijn.

» Wij zullen voortgaan met het edele voorbeeld te geven van een Koning en een volk, omstrengeld door de onverbreekbare banden van liefde en vertrouwen, en eenstemmig arbeidende aan de onschendbare handhaving der grootsche grondslagen van het algemeene welzijn: *orde en vrijheid!*"

Op klagte van den gezant van Frankrijk, is de eigenaar van een der Sardinische dagbladen tot 18 dagen gevangenis en 200 francs boete veroordeeld, ter zake van een artikel, beleedigend voor het Fransche gouvernement.

Als een bewijs dat het koningrijk Sardinië in Italië meer en meer achting en invloed verwerft, wordt door een' Franschgezinden berigtgever medegedeeld, dat uit Toscane en Rome door vele aanzienlijke familiën kinderen naar Sardinië gezonden worden om daar te lande hunne opvoeding te ontvangen, en dat de opneming onder de kweekelingen der militaire akademie te Turijn als eene gunst voor de ingezetenen van andere Italiaansche Staten wordt gevraagd.

SPANJE.

De regering heeft aan de Cortès in hunne zitting van den 10den medegedeeld, dat al de in Katalonië gevangen genomen Carlistische aanvoerders, *Marsal* er onder begrepen, zouden worden doodgeschoten, — of liever waren doodgeschoten, blijkens eene mededeeling van de regering in de zitting der Cortès van den 12den. Zij voegde er toen bij, dat er te Saragossa oproerige bewegingen waren ontstaan na de teregtstelling van het Carlistisch opperhoofd *Marsal*. De plaatselijke autoriteit was de oproerlingen met kracht te keer gegaan.

Volgens telegrafisch berigt uit Madrid van den 13den, zijn de onlusten te Saragossa gedempt door de krachtige houding der overheid. Het gerucht van eene gisting in de provinciën is ongegrond.

DUITSCHLAND.

Het verbod van uitvoer van granen uit alle havens van Rusland, welk verbod onmiddellijk na het bekend worden der Keizerlijke ukase overal in kracht treedt, wordt in Berlijn algemeen beschouwd als een maatregel, die ten doel heeft de pogingen tot het weder aanknoopen van vredes-onderhandelingen te ondersteunen. Rusland kent de verwachtingen die de geallieërden stellen op de toevoeren uit zijne havens en wil thans door het verbod het verlangen naar den vrede nog dringender maken.

— Het Wurtembergsche regeringsblad van den 9den dezer behelst eene koninklijke verordening, waarbij de verkiezingen ter zamenstelling van eene nieuwe Stendenvergadering in plaats van de ontbondene worden uitgeschreven.

De Koning van Wurtemberg heeft aan dr. *Barth* onmiddellijk na zijne terugkomst uit Afrika de orde der Wurtembergsche Kroon geschonken, als blijk van zijne bijzondere erkenning der verdiensten van den beroemden reiziger.

— De Deensche regering heeft de bijeenkomst der Sondtolconferentie vastgesteld op den 20sten November.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 12 November.

Heden is alhier eene vergadering gehouden, waarin besloten is krachtig te protesteren tegen de uitzetting der staatkundige vlugtelingen van Jersey.

— Ten gevolge van de fiksche houding der politie, die gisteren, zoo te voet als te paard, compagnies-wijze, ten getale van 700 à 800 man in Hydepark, en nog 1000 anderen die in de nabijheid geposteerd waren, is de zamenscholing ditmaal niet talrijk geweest (pl. m. 5000 personen) en hadden geene rustverstoringen of aanrandingen van eenig belang plaats.

— De zending van generaal *Canrobert* naar Stokholm, ten doel hebbende om Zweden in het Anglo-Fransch-Turksch en Sardinisch bondgenootschap te doen treden, geeft den *Times* aanleiding tot de plegtige verklaring, » dat het verre van Engeland is eenigen staat te nopen tot een' onbezonnen stap," welke verklaring gevolgd wordt door de voorstelling wel is waar van de gevaren, maar voornamelijk van de voordeelen en den roem, die aan het besluit om toe te treden verbonden zijn, terwijl aan Zweden de verzekering gegeven wordt, dat het immer op de hulp van Engeland en Frankrijk, in lief en leed zal kunnen rekenen, totdat het doel bereikt is.

Volgens genoemd blad, zal sir *Colin Campbell* insgelijks uit de Krim terugkeeren en wel, naar men zegt, ten gevolge van zijne vereischte tegenwoordigheid in familiezaken, maar eigenlijk omdat hij niet onder sir *William Codrington*, welke onder sir *Colin* staat, wat diensttijd betreft, dienen wil.

— De Portugesche minister van financiën is alhier aan boord van den *Tagus* aangekomen; volgens gerucht, zou hij in last hebben eene geldleening alhier te sluiten.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 November.

De Keizer verlangt dat Koning *Victor Emmanuel* met geene mindere eereblijken zal worden ontvangen dan Koningin *Victoria*. In de eerste plaats stelt hij er prijs op, dat de intogt in Parijs zooveel mogelijk op 't midden van den dag zal geschieden.

— De generaal *Bosquet* is te Pau met bijzonderen luister ontvangen. Een groot aantal personen te voet, te paard en in rijtuigen gezeten, waren hem te gemoet gegaan tot op 16 kilometers van de stad. Overal langs zijn' weg werd hij begroet met de luide kreten van: leve de generaal *Bosquet!* Des avonds is hem eene serenade gebragt, en was een gedeelte der stad verlicht.

— Niettegenstaande het hooge gewigt der staatkundige aangelegenheden van den dag, is de algemeene aandacht van dezelve eenigermate afgeleid door de plegtige sluiting der tentoonstelling, welke op den 15den November aanstaande bepaald blijft. In het glazen-paleis wordt thans druk gearbeid aan een zeer uitgebreid amphitheater, 't welk voor omstreeks 25,000 toeschouwers wordt ingerigt. Overigens is het tentoonstellingsgebouw reeds geheel van aard veranderd en kan het op 't oogenblik niet anders meer worden beschouwd, dan als een zeer groot verkoophuis.

Het orkest, dat voor deze gelegenheid door *Berlioz* zal gedirigeerd worden, zal uit meer dan 1000 personen bestaan, namelijk voor den zang 240 bassen, barytons en tenoren, 220 alten en sopranen en 70 koorknapen, en voor het orkest 250 blaasinstrumenten, 120 violen, 50 alten, 40 violoncellen, 40 contrabassen en 35 harpen.

Berliot zal zijn orkest dirigeren door middel van een elektriek metronomium van nieuwe vinding, vermits het niet alleen door middel van vijf draden de bevelen van den hoofd-dirigent aan de vijf tweede-orkestmeesters mededeelt, maar tevens zoodanig is ingerigt, dat al het onveranderlijk werktuigelijke van een metronomium hier vervalt, vermits de hoofd-dirigent, door het drukken op een koperen toets, des verkiezende bij iedere maat het tempo veranderd kan aangeven.

— De Europesche bevolking van Algiers bedroeg op het einde van Junij j.l. 151,613 zielen, waaronder 84,494 Franschen en 41,529 Spanjaarden. De grootste helft der in het eerste kwartaal van dit jaar aldaar gevestigde landverhuizers bestaat uit Spanjaarden.

Van den 14den. De Keizer heeft het rapport gehoord van de commissie, benoemd tot onderzoek naar de ongelukken op de spoorwegen. Na langdurige discussie is bevolen, de onmiddellijke toepassing van nieuwe maatregelen van voorzorg, waarvan de ondervinding de noodzakelijkheid heeft aangewezen. Als verpligtend zijn voorgeschreven, ontploffend geluidmakende signalen, de verbeteringen der klemmen, strenge herziening der reglementen voor de dienst der treinen.

— De Keizer zelf zal alleen de eerekruisen en de groote medailles uitdeelen, terwijl de overige eerebltjken op de volgende dagen door de commissie zullen worden uitgereikt aan 12,000 bekroonde exposanten.

— Aan den *Moniteur* wordt uit Konstantinopel geschreven, dat de Porte aan de gemeentelijke autoriteiten bevel heeft gegeven, de beleedigende formaliteiten welke bij de begrafenis der Christenen op sommige plaatsen van het Turksche rijk in acht genomen moesten worden, te doen ophouden.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 November.

De Koning heeft heden de zitting der kamers geopend. Z. M. was vergezeld door den hertog *van Brabant* en den graaf *van Vlaanderen*. De Koning heeft in zijne rede gezegd: Ik ontving herhaalde blijken van de welwillendheid en het vertrouwen der vreemde regeringen. Mijn beminde zoon, de hertog *van Brabant*, heeft in de onderscheidene landen, welke hij heeft bezocht, door de ontvangst, welke hem ten deel is gevallen, kunnen ontwaren, welken hoogen rang ons vaderland onder de natiën bekleedt. Als vader en als koning heb ik mij gelukkig geacht het bestaan van deze eenparige gevoelens te constateren. De inwendige toestand des lands is, de moeijelijke tijden in aanmerking nemende, algemeen voldoende. Bij zoo vele de welvaart en de veiligheid bevorderende omstandigheden, wordt mijn hart treurig aangedaan, bij de smartelijke beproevingen, welke de hooge prijs der levensmiddelen ons doet ondervinden. Reeds hebben de regering, de plaatselijke besturen, de partikuliere genootschappen zich uit een zelfde gevoel van nationale verpligting vereenigd. Gij zult het tot een' pligt stellen deze beweging te ondersteunen. Gij zult met welwillenden ijver de voorstellen onderzoeken, welke u zullen worden aangeboden, en die ten doel hebben het werk te bevorderen en de voeding der bevolkingen, welke onze zorg zoo waardig zijn. Ik reken op aller medewerking en

op de bescherming der Voorzienigheid. De omstandigheden geven een bijzonder gewigt aan het wetsontwerp, dat er zal worden aangeboden betreffende de inrigtingen van weldadigheid en de liefdadige instellingen.

Na vervolgens over de binnenlandsche aangelegenheden te hebben uitgeweid, eindigde de Koning aldus: Mijne Heeren, wij hebben den 25sten gedenkdag van onze onafhankelijkheid gevierd. Indien die onafhankelijkheid vruchtbaar is geweest in weldaden voor het land, indien zij, in haren oorsprong met eenig wantrouwen omgeven, thans de achting en de sympathie van regeringen en volkeren geniet, dan zijn wij dit verschuldigd aan den geest van gematigdheid en regtschapenheid, die het kenmerk zijn van het nationale karakter en den grondslag moeten uitmaken van onze staatkunde. Mijn gouvernement is van dien geest doordrongen; ik vertrouw dat de medewerking der Kamers niet aan hetzelve zal ontbreken."

— Het bestuur der Belgische maatschappij van landbouw heeft den 5den dezer, na eene langdurige beraadslaging, besloten te verklaren, dat de inënting het beste thans bekende middel is om den voortgang der besmettelijke longziekte onder het rundvee te stuiten, en dat de uitvinder daarvan, de heer dr. *Willems*, dank verdient voor de uitstekende diensten, welke zijn middel aan den landbouw bewezen heeft. Alle aanwezende leden van het bestuur der maatschappij vereenigden zich met dat besluit, behalve een, die, geen bepaald oordeel willende uitspreken, zich buiten stemming hield.

— De archivarius der stad Bergen in Henegouwen, de heer *Arsene Loin*, heeft in het archief dier stad eene menigte documenten gevonden betreffende de inquisitie in de Nederlanden ten tijde van *Karel V* en *Filips II*. Zij zullen opgenomen worden in de verslagen der historische klasse van de kon. Belgische akademie.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 14 November.

Bij kon. besluit van den 12den dezer zijn benoemd tot ontvangers der in- en uitgaande regten en accijnsen en van de belasting op de gouden en zilveren werken, en tevens tot entreposeur te 's Hertogenbosch, de heer *A. Voerman*, thans ontvanger te Vlissingen; tot ontvanger te Stavoren c. a., de heer *L. E. Krabbendam*, thans commies der eerste klasse van 's rijks belastingen te Heerlen; en tot ontvanger te Glanebrugge, de heer *W. Th. de Jongh van Arkel*, te Eibergen.

— In een' eigenhandigen brief, door den Franschen gezant onzen Koning overhandigd, heeft de Keizer der Franschen zijne erkentelijkheid betuigd voor de aanbieding van het grootkruis van de Militaire Willemsorde door onzen Koning den Keizer gedaan. De brief is in zeer vleijende woorden gesteld.

Keizer *Alexander* moet ook met welwillendheid het grootkruis derzelfde orde hebben aangenomen.

— Bij het ontwerp van regterlijke organisatie, bij de Tweede Kamer ingediend, wordt de hooge raad een opperste geregtshof; de provinciale hoven worden behouden. Het ontwerp zegt stellig, dat in *elke* provincie een hof zijn zal. Maar in het arrondissement waar het hof is gevestigd, wordt de regtbank opgeheven, en aan het hof opgedragen de regtspraak in burgerlijke zaken in eersten aanleg.

De procureurs worden gehandhaafd in eersten aanleg, hooger beroep, revisie en request civiel, maar niet in cassatie; de procureurs, meesters in de regten, kunnen pleiten; de kosten alleen van den procureur komen ten laste der verliezende partij, doch in cassatie die van den pleiter; in plaats van de procureurs, komen bij den hoogen raad advokaten.

Kantonregters zullen regt spreken in eerste en laatste ressort tot *f* 75, en, behoudens hooger beroep, tot *f* 300; de regtbanken in eerste en laatste ressort tot *f* 600.

Cassatie van vonnissen van kantonregters en regtbanken in het laatste ressort gewezen, wordt alléén toegelaten ter vordering van het openbaar ministerie, waaraan de verliezende partij zich kan aansluiten. Zonder die aansluiting is de voorziening alleen in het belang der wet.

De boete van cassatie vervalt.

Het proces van cassatie wordt vereenvoudigd.

Art. 160, al. 2, no. 3, Burg. Regtsvordering wordt ingetrokken en bevolen, dat meer dan thans exceptiën bij de verdediging ten principale te gelijk moeten worden voorgedragen.

De conclusiën van het openbaar ministerie vervallen, behalve in cassatie.

Ziehier de hoofdbepalingen, die wij bij eene zeer vlugtige inzage hebben kunnen opmerken.

— Door de Regering is voorgesteld, in de onkosten, veroorzaakt door den jongsten watersnood, en de daardoor noodzakelijk gewordene herstellingen en verbeteringen te deelen voor eene som van *f* 191,933.00.

— Bij de opmerking, dat de opbrengst der belastingen steeds hooger wordt, een getuigenis van de financiële krachten des lands, doet echter de *Arnhemsche Courant* daarbij uitkomen, dat daaruit niet volgt, dat de volkswelvaart zoo algemeen toeneemt. Voor een groot deel toch wordt die hoogere opbrengst veroorzaakt doordien het gewone ruilmiddel, de fijne metalen of het geld, een' verhoogden maatstaf heeft aangenomen in betrekking tot de overige waarden, waardoor de percentswijze opbrengst bijv. van registratie en van successie zooveel meer moet worden. Evenwel is de nationale rijkdom of de volkswelvaart daardoor niet toegenomen.

Eene minder aangename gevolgtrekking moet men echter uit de mededeelingen van de Regering maken omtrent de opbrengst der voornaamste accijnsen. Uit de ministeriële opgaven van de laatste jaren toch blijkt, dat de gemiddelde opbrengst van het vierjarig tijdperk van 1847 tot 1850 vergeleken met de gemiddelde opbrengst van 't vierjarig tijdperk van 1831 tot 1834 is verminderd op den wijn 33 pCt., op het gedistilleerd 32 pCt., op de bieren en accijnsen 25 pCt., en vergeleken met de opbrengst van het vierjarig tijdperk van 1835—1838, op de zeep 12 pCt., op de tarwe 20 pCt., op het rundvleesch 35 pCt., op het kalfsvleesch 26 pCt., op het varkensvleesch $12\frac{1}{2}$ pCt. en op het schapenvleesch (meer het voedsel in vleesch voor de mindere standen) 45 pCt., terwijl de vermeerdering voor de rogge slechts 15 pCt. was.

HARLINGEN, 13 November.

De l.l. Woensdag onder zwaren mist van hier naar Amsterdam vertrokken stoomboot *Friesland* had, in de nabijheid van Marken gekomen, het ongeluk met eene visschersschuit zoodanig in aanraking te komen, dat laatstgemelde na weinige oogenblikken in de diepte verdween. De drie zich aan boord bevindende visscherslieden zijn op de stoomboot gered, welker passagiers zich beijverden om door eene dadelijk ten hunnen behoeve gehouden collecte de geleden ramp zoo veel mogelijk te lenigen. Naar men verneemt, zijn door genoemde stoomboot alle voorzorgen genomen, welke bij het varen in zwaren mist noodzakelijk zijn, en werd, tijdens het onheil, slechts met halve kracht gestoomd, en de scheepsklok aanhoudend geluid. — De ramp kan dus slechts, gelijk mede uit eene door de passagiers der boot afgelegde verklaring blijkt, aan eene verkeerde wending van den stuurman der visschersschuit te wijten zijn. — Schoon aan den voorsteven vrij erg beschadigd, kwam de stoomboot 'snamiddags circa 4 uur behouden te Amsterdam.

GRONINGEN, 15 November.

Wij verheugen ons ook thans wederom de zigtbare afneming van de cholera in deze stad te mogen melden. Volgens opgave bij de plaatselijke geneeskundige commissie toch zijn in de laatste week door die ziekte slechts 4 personen aangetast. In dat tijdsverloop zijn hersteld 10, overleden 3 en in behandeling gebleven 6 personen.

— Ter vervulling der vacatures in de commissie tot spijsuitdeeling aan behoeftigen alhier, zijn door die commissie tot leden benoemd de heeren A. VAN CALCAR, jhr. mr. J. W. J. DE MAREES VAN SWINDEREN en J. TH. DOORNBOSCH.

— Bij arrest van het Provinciaal Geregtshof alhier van gisteren, is ABRAHAM VAN DER HUIZEN, slager van beroep, wonende te Annerveenster-Kanaal, ter zake van diefstal van een schaap in de weide, veroordeeld tot tuchthuisstraf voor den tijd van *zes* achtereenvolgende jaren. — Na het uitspreken van dit arrest, is met gesloten deuren behandeld de zaak van G. V. D., dienstmeid te Zuidbroek, beschuldigd van kindermoord voor de eerste maal door de ongehuwde moeder gepleegd. De uitspraak van het vonnis is bepaald op aanstaanden Woensdag.

— Naar men verneemt, is het reeds gebleken, dat niet ongegrond was de zorg van den heer commissaris des Konings en den president der commissie van landbouw, betrekkelijk het verspreiden der longziekte in deze provincie, door het vervoeren van vee uit de provincie Friesland, herkomstig van stallen waar de longziekte bestaat, en dat men, omdat zoodanig vee eenige guldens lager gekocht kan worden, op eene onverantwoordelijke wijze het groote gevaar ter zijde stelt, waaraan men onzen geheelen gewestelijken veestapel blootstelt; immers heeft zich de longziekte reeds voorgedaan op den stal van een' arbeider te *Drieburg*, gemeente *Beerta*, bij eene koe gekocht op de laatste Winschotermarkt en zonder twijfel uit Friesland aangebragt.

Ook verneemt men, dat op den 5den dezer, aan de grenzen tusschen deze provincie en Friesland een aanzienlijk getal rundvee, hetwelk uit Friesland in deze provincie was ingevoerd, door de rijks-ambtenaren is aangehouden en in beslag genomen. Dit vee behoort aan eenige kooplieden van Veendam en Pekela en is voorshands op schutstal gebragt, en door de ambtenaren proces-verbaal tegen den aanvoerder opgemaakt.

— Uit het voorloopig verslag wegens de uitkomsten van den oogst in de provincie *Drenthe* over 1855, blijkt, dat die, met uitzondering van de aardappelen, goed is uitgevallen. De winterrogge is zeer verschillend, de vroeg en laat gezaaide is echter vrij goed, de zomerrogge is goed uitgevallen. De zand boekweit is middelmatig, en in de veenboekweit is men goed geslaagd. Zoowel van de haver als de zomergerst heeft men een' goeden oogst gehad. De opbrengst van de perenboomen is veel gunstiger dan die van de appelboomen en andere fijne vruchten geweest. De oogst van het hooi was bij de eerste snede niet zoo voordeelig als bij de tweede. Van de graslanden heeft men eene voldoende hoeveelheid gehad.

— In *de Volksvriend* lezen wij, dat dezer dagen van Rotterdam vertrokken is het nieuw gebouwde barkschip *Biliton*. De reeders hebben goedgevonden in het reederij-contract de volgende bepaling op te nemen, die welligt bij andere reederijen weerklank en navolging vinden zal. „Het voormelde barkschip zal thans gevoerd worden door kapitein H. TEN ZELDAM GANSWIJK, die zal moeten zorg dragen dat door de equipage, zoolang zij aan boord is, geen sterke drank gebruikt wordt. In het bijzondere geval dat de gezagvoerder in eene of andere buitenlandsche haven gedwongen wordt ander scheepsvolk aan te nemen, kan voor de terugreis op dit artikel eene uitzondering worden gemaakt."

— Ook te *Meppel*, *Arnhem*, *Utrecht* en andere plaatsen circuleren adressen aan de Tweede Kamer, houdende ondersteuning van het voorstel van den heer ROCHUSSEN om eene enquête te houden omtrent het gebruik en het misbruik van sterken drank.

— De onvermijdelijke haast, waarmede, uit den aard der zaak, de nieuwstijdingen in de couranten vaak worden zamengesteld, veroorzaakt nu en dan misstellingen in de plaatsing der berigten, die tot koddige *quiproquo's* aanleiding geven. Zoo leest men in den Antwerpschen *Avenier* van den 29sten October:

» Heden nacht zijn eenige dieven op de buitenplaats St. Willebrordus ingebroken, en hebben verschillende voorwerpen, als: huisraad, meubelen en kleedingstukken, medegenomen.

» De hartelijke gezelligheid, die bij dit treffend familiefeest voorzat, zal, wij zijn er in gemoede van overtuigd, de aangenaamste herinneringen bij alle aanwezigen achterlaten."

De *Echo Universel*, die dit mededeelt, spreekt in hetzelfde nommer van de hoogeschool te *Rotterdam!*

KERKNIEUWS.

Bij besluit van den 10den dezer, heeft Z. M. geapprobeerd het beroep van een' predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Woubrugge, op *J. A. van Tricht*, pred. te Hurwenen.

— Ds. *Kok*, Afgescheiden prekikant te Hoogeveen, heeft voor het beroep naar Smilde bedankt.

INGEZONDEN STUKKEN.

De Akademie Minerva.

Met een levendig genoegen zullen gewis velen van Groningens ingezetenen, met steller dezes, het besluit van den raad dezer stad hebben vernomen om eene som van *f* 9000 op de begrooting te brengen ten behoeve der gebouwen van de akademie Minerva. Waar men dit voor het uitwendige overheeft, daar mag men verwachten, dat men ook de zorg voor het innerlijke van zoodanige inrigting op de regte wijze zal behartigen. — Wij verheugen ons dat door eene wijziging en uitbreiding van deze zoo hoogst nuttige inrigting, die gedurende meer dan eene halve eeuw zoo veel nut inzonderheid voor onze handwerks- en zeelieden heeft gesticht, voortaan op eene ruimere schaal in eene behoefte zal worden voorzien, die hier en op zoovele plaatsen zoo zeer wordt gevoeld. De opleiding toch van jonge lieden uit den beschaafden stand beantwoordt niet aan de eischen des tijds en bepaalt zich meestal tot het aanleeren van nieuwere talen dat, hoe nuttig ook, toch niet in alle opzigten kan voldoen. Eene meer of min ontwikkelde kennis van sommige wetenschappen is eene dringende behoefte geworden, en 't geen de oprigters van Minerva voor meer dan eene halve eeuw hebben ingezien, dat onze handwerkslieden betere opleiding behoefden, is nu nog te meer noodzakelijk geworden voor allen, die tot handel of eenigen tak van nijverheid zullen worden opgeleid, nu de wetenschappen en hare toepassing zoo zeer zijn uitgebreid, en ons volk, ten deele gewis ook uit gebrek aan goede inrigtingen van onderwijs, in vele opzigten bij naburige volkeren ten achteren is.

Bij de discussie over het verleenen van de genoemde som was er echter verschil over de vraag, of het oude gebouw van Minerva behoorde verbeterd te worden, dan wel of er eene nieuwe gelegenheid gezocht of opgerigt moest worden. Betrekkelijk de vraag, of het gebouw, zoo als het er staat, zoude kunnen worden ingerigt dat het aan het doel beantwoordt, komt het steller dezes voor dat zulks zeer wel mogelijk is, ook bij eene aanzienlijke uitbreiding van het onderwijs; maar vraagt men of zulks wenschelijk is, dan meent hij hierop een ontkennend antwoord te moeten geven. Toen er sprake was om den grond achter Minerva aan de societeit de Harmonie af te staan, dacht hij met meer anderen, dat zulks met de belangen der stad en der akademie Minerva in strijd was. Nu echter het societeitsgebouw zich reeds fier verheft, — maar, verscholen als het staat, misschien nog door weinig Groningers aanschouwd zal zijn, daar het zich achter Minerva geheel verschuilt, — nu men den grond achter Minerva heeft afgestaan, nu moet men ook dien van het gebouw zelf aan de societeit afstaan; want daardoor alleen kan het gebouw regt doelmatig worden en in eene bestaande behoefte voorzien en tevens der stad tot luister verstrekken. 't Zoude toch waarlijk te bejammeren zijn, dat zulk een fraai gebouw, dat zeker bij plegtige gelegenheden de algemeene verzamelplaats zal worden van velen, alleen door eene steeg te bereiken zoude zijn. In het bestaande geval alzoo is het dunkt ons allezins wenschelijk, dat het gebouw van Minerva aan de societeit worde overgedaan en voor Minerva eene andere gelegenheid worde gezocht.

Maar hoe die te vinden? De oude societeit is te ver uit de stad en het zal wel niemand in de gedachten komen om op zulk eene afgelegene plaats eene inrigting te willen vestigen, die door vele jonge lieden uit alle oorden der stad en zelfs van buiten, in den vroegen morgen en 's avonds laat, moet worden bezocht. Doch zoude er geene andere geschikte gelegenheid te vinden zijn? Wij gelooven het wel. Zoo is er b.v. in de ruime en niet zeer afgelegene Hofstraat eene aanzienlijke uitgestrektheid gronds, die, en dit is wel te bejammeren, aan verschillende autoriteiten toebehoort, n.l. het rijk, de stad en het groene weeshuis. Konde het rijk besluiten om het kleine plekje gronds, waar vroeger de Geweldige stond, aan het weeshuis over te doen, dan zoude er aan het voornemen om een nieuw doelmatig gebouw voor het weeshuis op te rigten, waartoe, naar men zegt, het plan bestaat, gevolg kunnen gegeven worden. Intusschen doet dit voor 'tgeen wij wilden voorstellen minder af. De stad heeft naast het weeshuis, op de plaats waar vroeger de manege stond, eene aanzienlijke uitgestrektheid gronds, die, naar onze meening, bij uitstek geschikt is om er een gebouw voor Minerva op te rigten. Wel is waar is deze plek thans in gebruik voor een' kavalleriestal, maar, bedriegen wij ons niet, dan is dit slechts provisioneel, en voor eene kavalleriekazerne en stalling is gewis wel eene andere en geschikte gelegenheid te vinden. Of zoude daartoe het oude societeitsgebouw in de N. Kijk-in-'t Jatstraat niet gevoegelijk kunnen worden ingerigt? In dit geval zoude men, onder nader te bepalen voorwaarden, het gebouw of den grond van Minerva in ruiling kunnen overdoen aan het bestuur der societeit de Harmonie en er zoude in de Hofstraat een gebouw voor Minerva kunnen worden opgerigt, zoo doelmatig als zulks schaars elders zoude kunnen geschieden, omdat men aldaar van alle kanten vrij is en dus niet alleen over voldoende ruimte, maar, wat mede van groot belang is, ook voor alle lokalen over het noodige licht zoude kunnen beschikken.

Op de voorgestelde wijze zoude de stad eene aanmerkelijke verfraaijing ondergaan. In de O. Kijk-in-'t Jatstraat zoude het societeitsgebouw een sieraad van de stad kunnen worden, even als in de Hofstraat het gebouw van Minerva, terwijl ook de vertimmering van het weeshuis, zoo deze tot stand komt, mede eene belangrijke versiering voor die straat zoude wezen, die gewis ook onder eene der meest bezochte straten mag geteld worden.

Wilde men verbeteringen of verfraaijingen op breede schaal tot stand brengen, dan zoude men misschien het militair hospitaal aan het Martini kerkhof, dat daarvoor geenszins bestemd is, tot eene kavalleriekazerne kunnen inrigten en daarachter de stallingen maken, terwijl het gebouw der Harmonie in de N. Kijk-in-'t Jatstraat tot een hospitaal zoude kunnen worden ingerigt; — maar het was ons slechts te doen om onze denkbeelden op te geven of Minerva verplaatst of vernieuwd moet worden en hierover meenen wij onze meening genoegzaam te hebben uiteengezet. Dat Groningen spoedig in 't bezit moge zijn van een doelmatig gebouw voor Minerva en deze stichting, die hare oprigters tot eer verstrekt, uitgebreid en ingerigt naar de bestaande behoeften, Groningen nog lang tot nut en sieraad moge verstrekken, is onze vurige wensch.

GRONINGEN, 15 November 1855.

De heer J. SINNINGHE DAMSTÉ, predikant te Hoogezand, hield in de vergadering van de afdeeling Groningen der Nederlandsche Vereeniging tot Afschaffing van Sterken Drank, laatstleden Maandag gehouden, eene zeer belangrijke redevoering, waaraan wij het volgende ontleenen:

De spreker stelde de vraag voor: » Staat het Christendom de afschaffing van sterke dranken tegen? of is de zaak der afschaffing van sterken drank als volksdrank in strijd met het Christendom? welke vraag door hare tegenstanders bevestigend wordt beantwoord, daar zij, naar hunne meening, strijdt met de Christelijke vrijheid. » Een Christen mag en moet niet gebonden zijn, door welke banden dan ook, hoe zacht gelegd, hoe weinig knellende. Hij moet vrij blijven; uit *overtuiging* moet hij den drank vaarwel zeggen. Geene verbindtenissen moeten hem daartoe overhalen, brengen of staande houden, zelfverloochening is zijne Christelijke roeping. Het is beneden deze zijne roeping, de slaaf eener verbindtenis te zijn, deze verbindtenis brengt hem slechts van de eene slavernij tot de andere."

Nu toonde de spreker aan, wat men in 't algemeen door vrijheid en in 't bijzonder door zedelijke en Christelijke vrijheid moest verstaan. Zoo nagenoeg liet hij zich hooren: » Wat toch kan zedelijke vrijheid anders zijn dan vrijheid van den wil, dan het vermogen om zijn gedrag, onafhankelijk van zinnelijke neigingen, volgens de hoogere eischen der rede of zedelijke wet te bepalen? Wat is zij anders, dan het eigen zelfwerkend beginsel, 't welk den mensch een redelijk en zedelijk onderdaan van den oppersten Koning doet zijn en hem alleen voor belooning of straf kan vatbaar maken? De Christelijke vrijheid bedoelt bepaaldelijk bevrijding van de slavernij der zonde, — waar zij hare bedoeling bereikt, daar is vrijheid van de zonde, daar is men waarlijk vrij van boeijen en gevangenissen en den dood. Zonde en Christelijke vrijheid laten zich niet verbinden. De dienstknecht der geregtigheid is waarlijk vrij. — En is nu waarlijk de zaak der afschaffing van sterken drank als volksdrank in strijd met die vrijheid? Wat inbreuk maakt zij op deze vrijheid? Wordt iemand gedwongen om zich aan onze vereeniging aan te sluiten? Gebruiken wij middelen van dwang of dreiging? Weet gij waarvoor wij ons verbinden? wat wij onderschrijven? Is u onze afschaffingsformule, om haar zoo eens te noemen, wel bekend? Wat is die onderteekening meer dan eene openlijke verklaring van onze meening over den sterken drank als volksdrank en van ons vrijwillig voornemen van hem (ten einde met ons voorbeeld voor te gaan) niet te gebruiken, noch ook aan anderen te schenken en hem, zoo doende, zoo veel van ons afhangt, te helpen weren? Durft iemand in goeden ernst blijven beweren, dat het in strijd is met de vrijheid, de Christelijke vrijheid en alzoo met het Christendom, dat men zich vrijwillig met anderen vereenige om de jeneverwoede, de jeneverpest grondig te genezen, uit te roeijen? eene vereeniging, die op ieder uur van den dag wederom kan worden opgezegd? Kan dat een band heeten, die de vrijheid, de Christelijke vrijheid belemmert, bindt?

Die zich uit overtuiging (en anderen begeeren wij niet) aan onze vereeniging aansluit, zegt die den drank vaarwel, omdat hij zich daartoe verbindt? Is dat geene scheeve voorstelling? Is zijne verbindtenis niet de vrucht eener verloochening van iets, dat hij voor zich en anderen hoogst schadelijk keurt? Is zij af te keuren? Strijdt zij met de vrijheid? Strijdt zij met de Christelijke vrijheid, roeping en zelfverloochening?" — » Maar is deze bedenking opgelost," heette het verder, » de tegenstanders hebben eene andere; — de zaak der afschaffing van sterken drank als volksdrank is met het Christendom in strijd, want zij staat werkheiligheid voor en bevordert daardoor eenen onzaligen hoogmoed." Na eerst aangetoond te hebben, wat men door werkheiligheid moet verstaan, vraagt de spreker: » Staat de zaak der afschaffing zulk eene werkheiligheid voor, of heeft ze niet veeleer een hooger en edeler doel, door juist te trachten de hinderpalen, die den Christelijken ootmoed en de Christelijke nederigheid in den weg staan, weg te ruimen? Is met het oog op uitzonderingen, deze bedenking ook niet op iedere andere poging tot bevordering van wat waar, schoon en goed is, toepasselijk te maken? Men zij billijk, regtvaardig en beoordeele en veroordeele onze zaak niet naar de verkeerde rigting, die er *kan* worden gegeven, maar naar haar zelve, haren aard, haar doel en hare middelen." En zoo ontzenuwde de redenaar ook de andere bedenkingen, dat de afschaffing het Christendom niet op den voorgrond stelt en dat zij slechts tegen ééne ondeugd te velde trekt, slechts één kwaad wil bestrijden, ééne kwaal genezen en andere aanleidingen tot losbandigheid en zedeloosheid onaangeroerd laat.

Het is ons niet mogelijk alles hier weder te geven, wat door den spreker werd voorgesteld, maar wij hoorden onder anderen met genoegen de volgende uitdrukkingen: » Die niet op ééns alles vermag, kan en mag die dan niets doen? Is de dronkenschap eene kleinigheid? Is de dronkenschap niet de vruchtbare kweekster van velerlei en allerlei losbandigheid en zedeloosheid? Mag zij niet eene hoofdbron van velerlei, allerlei ondeugd en van zedelijke kwalen genoemd worden?" — terwijl de spreker nagenoeg met deze woorden eindigde: » Neen, de zaak der afschaffing is niet onchristelijk, of de algemeene menschenliefde moest onchristelijk zijn. Wie heeft moed dit te beweren? — Onze vereeniging is eene vereeniging dier algemeene menschenliefde, even goed als elke andere weldadige menschelijke inrigting; en wat uit de liefde is, dat is uit God, want God is liefde; en wat uit God is, gaat niet onder, voor dat het zijn doel bereikt heeft."

WelEdele Heer!

In uwe Courant van heden komt een stukje voor over 't vieren van den 19den verjaardag van het derde Groninger onderwijzersgezelschap. Ik verzeker den lezers uwer Courant, dat genoemd artikeltjen niet van wege 't gezelschap is ingezonden; en ik moest mij al zeer in de leden des gezelschaps vergissen, als ik geloofde, dat zij regt gesticht werden toen zij dat fraaije stuk lazen. Want, mijnheer de Redacteur! hoe vindt u dat kostelijke: » De gang naar de ijzersmelterij, van SCHILLER, door TOLLENS vertaald, werd," enz. » *met de vereischte sierlijkheid* (sic!!) voorgedragen." Tamelijk bescheiden, niet waar? Ik verzeker u, dat er reeds velen om den schrijver en deze onbetaalbare uitdrukking hartelijk hebben gelagchen. Wat moeten verstandige menschen van ons denken? Meesters zijn gekken. En voorzeker niet ten onregte. Of de schrijver het reciteren, dat er op dien Zaturdag avond door meer der leden geschiedde, het voordragen van SCHILLER's *Gang nach dem Eisenhammer* incluis, regt sierlijk, dus *comme il faut* durft noemen, weet ik niet; wel, dat ik niet geloof, dat de meeste leden van ons gezelschap dit zullen zeggen. En waarom heeft de schrijver, als hij dan toch volstrekt schrijven wilde, dan ook niet het zingen van een *solo* genoemd, dat mij en anderen vrij wat beter geviel dan het reciteren, dat er gebeurde? Doch genoeg hiervan. Het beste zou geweest zijn voor onzen schrijver: *zwijgen*.

Met het opnemen van deze regelen, mijnheer de Redacteur! in uw eerstvolgend nommer, zal u zeer verpligten

Uw' Dienstwilligen Dienaar:
H. P.

GRONINGEN, 14 November 1855.

CORRESPONDENTIE.

Het ingezondene betreffende het Noordbroekster veer kan alleen als advertentie worden opgenomen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, 15 November.

Onze gezant van buitenlandsche zaken, de heer *Walewsky*, is door den Keizer benoemd om met den Oostenrijkschen gezant *von Hubner* de militaire conventie te sluiten.

(Men zal zich herinneren, dat bij het traktaat tusschen Oostenrijk en de Westelijke mogendheden, den 2den Dec. 1854 gesloten, eene bepaling was opgenomen, dat eene militaire conventie zou worden vastgesteld, in welke Oostenrijk zich dan zou verbinden tot maatregelen van afdoenden aard ter bereiking van het doel der alliantie.)

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 15 *November*.

NEDERLAND	Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$61\frac{13}{16}$.
Dito	Dito	» 3	»	$73\frac{1}{16}$.
Dito	Dito	» 4	»	92.
OOSTENRIJK	Metalliek	» 5	»	$62\frac{11}{16}$.
Dito	1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$31\frac{7}{8}$.
Dito	Nieuwe Litt. B	» 5	»	$72\frac{7}{8}$.
Dito	Nation. Metall.	» 5	»	$65\frac{11}{16}$.
SPANJE	Onb. Stukken	» $1\frac{1}{4}$	»	$19\frac{3}{8}$.
Dito	Binnenl.	» 3	»	$32\frac{11}{16}$.
PORTUGAL		» 3	»	$39\frac{7}{8}$.
RUSLAND	Oblig. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	101.
Dito	Dito 1828 en 1829	» 5	»	100.
Dito	bij *Hope*	» 4	»	$74\frac{1}{4}$.
Dito	bij *Stieglitz*	» 4	»	$73\frac{3}{8}$.

LONDEN, 15 *November*. Consols $88\frac{3}{8}$.

PARIJS, 15 *November*. Fransche 3 pCt. 64.90.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 12 Nov., *Harken* Havana Paket, Havana; *Hazewinkel* Prudence, Londen; *Forma* Frouke, Randers, vertrekt binnen door naar

BIJBLAD No. 16.

KORT VERSLAG

Behoort bij de Groninger Courant van 16 November 1855, No. 138.

VAN DE HANDELINGEN VAN DE PROVINC. STATEN VAN GRONINGEN EN DER STATEN GENERAAL.

Provinciale Staten van Groningen.

Zitting van Woensdag den 14den November.

Er zijn 38 leden tegenwoordig; afwezig: de heeren R. A. QUINTUS, NOORDHOFF, AALFS, v. SWINDEREN, v. SLOOTEN, M. v. D. TUUK en HOUWING.

Nadat de notulen zijn gelezen en goedgekeurd, wordt aan de orde gesteld:

1) Centraal verslag nopens de wijzigingen in de reglementen voor de waterschappen Hunsingo, Noord-, Uithuizer- en Oostpolder.

De heer WELT stelt als amendement voor om in het reglement voor het waterschap van den Uithuizer-polder een nieuw artikel te brengen, daartoe strekkende, dat binnen twee jaren na het in werking treden van het reglement de reeds in aanleg zijnde weg over den geheelen polder, sluitende aan den hoofdweg van het waterschap de Noordpolder, gereed moet zijn, benevens twee of drie opwegen van den ouden dijk naar eerstgenoemden weg, welker kosten van aanleg en aansluiting komen ten laste van den polder en welker onderhoud ten laste van het waterschap komen. Spr. zegt, dat er in dien polder groote behoefte aan deze wegen bestaat en, dat die ook zoozeer wordt gevoeld, dat van de 38 ingelanden 31 zich hebben verbonden de kosten van aanleg van den hoofdweg, ieder voor zoover zijn grond betrof, te dragen. Wordt deze bepaling niet opgenomen, dan vreest hij, dat er geen middel zal zijn om de wegen tot stand te krijgen.

De heer v. ROIJEN gelooft met den voorsteller van het amendement, dat de aanleg van bedoelde wegen eene wezenlijke verbetering zoude zijn; dat daardoor aan veler verlangen zou worden voldaan; dat er intusschen ook zijn, die zich daartegen aankanten; dat het daarom gevaarlijk is om bij dit reglement voor het waterschap het aanleggen van wegen te bepalen. Hij vraagt, of door zulke bepalingen, omtrent zaken, welke meer tot het inwendig beheer behooren, de vergadering hare bevoegdheid niet zoude overschrijden.

De heer VOS kan ook zijne stem aan het amendement niet geven. Hij acht de Staten onbevoegd om in een waterschapsreglement het bevel tot den aanleg van wegen op te nemen. Ook zullen er wel andere middelen bestaan om den weg te erlangen: wordt het gemeentebestuur van Uithuizen van het nut en de noodzakelijkheid van den weg overtuigd, dan zal dit wel het initiatief tot den aanleg nemen.

Nadat de heer WELT de sprekers nog kort beantwoord en de heer DE SITTER mede het amendement bestreden heeft, wordt dit in omvraag gebragt en met 30 tegen 8 stemmen verworpen. (*Voor:* de heeren *de Haan*, *Welt*, *Kuper*, *Roemeling*, *Land*, *Borst*, *Schilthuis* en *Dijkhuis*.)

Hierop wordt conform de conclusie van het centraal verslag besloten.

2) Rapport nopens de oprigting van een waterschap op den Deel onder Middelstum. — Conform de conclusie besloten.

3) Rapport nopens de graving van het Winschoterdiep. — Op voorstel van den heer VAN ITTERSUM, ondersteund door andere leden, wordt besloten de behandeling dezer zaak tot de eerstvolgende zitting uit te stellen.

4) Rapport nopens de vereeniging van waterschappen in het Westerkwartier. — Nadat door den heer VENEMA, namens de commissie, nog een paar wijzigingen in de conclusie van het rapport waren voorgesteld en aangenomen, wordt dienovereenkomstig besloten.

Ingevolge dit besluit wordt aan de commissie in zake de waterschapsreglementen opgedragen een ontwerp-reglement voor het op te rigten waterschap in het Wester-kwartier te maken. De heer VAN ROIJEN, dit herinnerende, betuigt namens de commissie, dat deze dien last met genoegen aanvaardt en zich daarvan zoo goed mogelijk zal gaan kwijten; dat intusschen de ondervinding haar heeft geleerd, dat zij bij het ontwerpen der reglementen niet genoeg met waterbouwkundige kennis is toegerust; dat zij, bij het ontwerpen voor het reglement van Hunzingo gesteund was door de kennis van den heer DUSSELDORP; dat het Wester-kwartier weder andere belangen heeft en zamengesteld is uit geheel ongelijksoortige gronden; dat hier dus, ook om de aanraking met de wateren van Drenthe en Friesland, de hulp van een waterbouwkundige nog noodzakelijker is dan voor het Hunsingo-kwartier; dat deze in het Wester-kwartier niet wordt gevonden, en dat het dus wenschelijk zoude zijn, en hij gelooft in den geest der commissie te spreken als hij aan Ged. Staten verzoekt om, na 's Konings magtiging tot oprigting van het waterschap te hebben verkregen, aan de commissie een waterbouwkundige aan te wijzen, van wiens kennis zij zal kunnen gebruik maken.

De voorzitter gelooft, dat de opmerking zeer juist is en dat men het doel willende ook de middelen moet willen; hij meent dus, ook zonder ruggespraak met Ged. Staten, wel de verzekering te mogen geven, dat aan de wensch der commissie zal worden voldaan.

5) Voordragt van Ged. Staten tot den aanleg van een kunstweg in de gemeente Uithuizen en daarmede in verband staande werken. — Dienovereenkomstig besloten.

6) Rapport nopens twee ontwerp-reglementen voor twee waterschappen onder de gemeente Haren. — Overeenkomstig de conclusie besloten.

7) Rapport nopens een ontwerp-reglement voor den watermolenpolder Jagerslust, Spitsbergen en Kostverloren. — Conform de conclusie besloten.

Hierop worden nog de drie volgende rapporten uitgebragt, die ter visie zullen worden gelegd om in de eerstvolgende zitting in behandeling te worden genomen:

a) bij monde van den heer DIJKHUIS, het centraal verslag van het onderzoek in de afdeelingen nopens het concept-reglement voor het waterschap de Drie Delfzijlen. — In eene afdeeling was de meerderheid van gevoelen, dat de algemeene strekking van het reglement niet aannemelijk was, als zijnde gehandeld in strijd met art. 1 van het grondreglement, doch was zij van oordeel, dat het reglement moest worden in behandeling genomen, omdat het hier slechts een overgangsmaatregel betrof. In eene andere afdeeling was de overgroote meerderheid van gevoelen, dat het reglement niet beantwoordde aan art. 1 van het grondreglement en waren sommigen van meening, dat de Staten onbevoegd waren het aan te nemen, terwijl slechts één lid zich vóór de behandeling verklaarde, met het oog op de groote behoefte, die er aan eene hervorming bestond en als overgangsmaatregel. In eene andere afdeeling was de meerderheid voor de behandeling gestemd. Bij dit verschil van gevoelen is het aan de centrale commissie het best toegeschenen, dat de vergadering eerst uitmake of zij zich met de algemeene strekking van het ontwerp kan vereenigen en doet zij daartoe eenige vragen, waarop zij de beslissing der vergadering wenscht: 1) of de vergadering zich kan vereenigen met de meerderheid in 2 afdeelingen om het reglement niet in behandeling te nemen; 2) zoo ja, of men verlangt, dat de behandeling worde verdaagd, en Ged. Staten opgedragen hetzelve weder in behandeling te brengen, zoodra zij dit noodig vinden; 3) zoo neen, of de vergadering verlangt, dat in een nieuw ontwerp worden opgenomen, behalve het zijlvest der Drie Delf zijlen, *al de waterschappen*, waarvan het water door de sluizen te Delfzijl worden uitgevoerd; 4) of dan de indeeling van het waterschap zal geschieden, zonder daarbij de tegenwoordige indeeling in aanmerking te nemen; 5) om, bijaldien tot het doen ontwerpen van een nieuw reglement wordt besloten, alsdan de stukken te renvoijeren aan de waterschaps-commissie, en tevens die commissie te magtigen, op kosten der provincie zich de daardoor noodig geoordeeld wordende opgaven uit de kadastrale stukken aan te schaffen; en 6) den heer commissaris des Konings te magtigen, om namens deze vergadering, zoodra hij kennis van de commissie heeft ontvangen, dat het nieuw concept-reglement in gereedheid is, van Z. M. den Koning magtiging te verzoeken tot het houden eener buitengewone Vergadering der Staten, ter behandeling van dat concept.

b) bij monde van den heer DE HAAN, nopens de voordragt van Ged. Staten tot den afkoop van den onderhoudslast van den Vierbuursterdijk. — De commissie stelt ten slotte van hare beschouwingen voor, Ged. Staten te magtigen: 1) tot eene verhooging en verzwaring van den zeedijk van den Oostpolder-opdijk, tot 4,70 el boven volzee, met eene glooijing van vier en een half el op één en eene kruinsbreedte van 1½ el, het tweederde der kosten uit de provinciale fondsen te voldoen, mits de uitvoering door de onderhoudspligtigen aan genoemd collegie worde overgelaten, en zij zich verbinden, na de voltooijing het eenderde uit te betalen aan het dijkregt, hetwelk met de inning zal worden belast; 2) zoo dit voorstel door de onderhoudspligtigen niet mogt worden aangenomen, het dijkregt van de Vierburen aan te schrijven, de pandpligtigen te gelasten, om tegen een door Gedeputeerde Staten te bepalen tijdstip de verschillende panden te verhoogen en verzwaren, en voorts bij onwil of nalatigheid zoodanige maatregelen te nemen, als tot het doen uitvoeren der bevolene herstelling noodig wordt geacht; 3) het dijkregt *de Vierburen* uit te noodigen, om de onderhoudspligtigen kenbaar te maken, dat de provincie genegen is, tegen eene uitkoopsom van *f* 1,75 per strekkende el, over de 1433 ellen van den Oostpolder-opdijk tot den provincialen scheidingspaal bij Bebbegat, den onderhoudslast op zich te nemen, doch dat die uitkoop geen gevolg zal kunnen hebben, zoo daarin niet door allen wordt bewilligd; 4) het vermelde dijkregt mede uit te noodigen, om de dijkspligtigen in het gedeelte dijk, waarop eene steenglooijing bestaat, te doen vragen, of zij genegen zijn, hun onderhoud af te koopen, zullende alsdan daarop eene voordragt worden ingewacht; 5) aan de adressanten B. K. HOFSTEE c. s. te kennen te geven, dat in hun verzoek niet kan worden getreden, maar dat men van wege de provincie genegen is, eene bijdrage tot de bevolene herstelling te verstrekken, en om het gewone onderhoud over te nemen tegen eenen bepaalden uitkoop.

c) bij monde van den heer BROUWER, nopens de voordragt van Ged. Staten tot oprigting van een waterschap te O. Pekela. — De commissie is overtuigd, dat aan die oprigting geene bezwaren van overwegenden aard in den weg staan en de verwezenlijking van het verzoek in het belang is van adressanten, weshalve zij adviseert zich te vereenigen met de voordragt van Ged. Staten en diensvolgens tot de oprigting te besluiten.

De voorzitter vraagt, of de commissie, belast met het ontwerpen van een adres aan den Koning, betreffende de opheffing van Groningen en Delfzijl als vestingen, met dat adres gereed is.

De heer VAN ROIJEN verzoekt, namens de commissie, eene vergadering met gesloten deuren. Dit verzoek wordt ook door andere leden ondersteund en de deuren hierop gesloten.

Na het heropenen der deuren heeft nog eene korte discussie plaats, over den dag, waarop de volgende vergadering zal worden gehouden. Uit die discussie blijkt o. a., dat de commissie, evenbedoeld, nog niet gereed is met haar adres. Door den heer J. W. QUINTUS voorgesteld zijnde, vooral met het oog op de voorstellen betrekkelijk het Winschoterdiep, de werkzaamheden te verdagen tot de volgende week, wordt door den voorzitter de volgende vergadering voorgesteld op aanstaanden Dingsdag, waartoe vervolgens bij hoofdelijke stemming wordt besloten.

Tegen, de heeren *Diephuis*, *Land*, *C. J. Onnes*, *Venema*, *Kuper*, *Bonthuis*, *Bouman*, *Heeres*, *Brouwer* en *Groenman*.

De vergadering gaat daarna tot aanstaanden Dingsdag, des voormiddags te 11 uur uiteen.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 13den November.

In deze zitting is opgemaakt de nominatie van drie kandidaten ter vervulling van de in de Algemeene Rekenkamer opengevallen betrekking. Op die lijst zijn geplaatst de namen der heeren:

1) mr. *T. W.* baron *van Zuijlen van Nievelt*, ontvanger der domeinen te Sas van Gent, lid van het bestuur der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen, lid van de provinciale Staten van Zeeland, die bij eene vierde stemming 40 stemmen bekwam, tegen den heer *W. F.* baron *van Reede van Oudtshoorn*, boekhouder bij de in- en uitgaande regten, ontvanger van het diep- en havengeld te Rotterdam, die er 19 bekwam.

2) *J. van den Bosch*, militair onder-intendant, met rang van kapitein, werkzaam bij het departement van oorlog, die bij eene vierde stemming 31 stemmen erlangde tegen den heer mr. *A. M. de Rouville*, burgemeester der gemeente Brielle, lid van de provinciale staten van Zuidholland, die er 28 op zich vereenigde; en

3) *T. G. Versfelt*, referendaris bij het ministerie van financiën, hoofd der afdeeling comptabiliteit, die bij de vierde stemming van de 58 geldige stemmen er 32 bekwam, tegen den heer *de Rouville*, die de overige erlangde.

In deze zitting zijn ingekomen twee wets-ontwerpen met daarbij behoorende memorie van toelichting, zijnde: één betrekkelijk de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, en één tot vereenvoudiging in het beleid der justitie en in het wetboek van burgerlijke regtsvordering.

Na eenige wetsontwerpen van ondergeschikt belang te hebben aangenomen, is de vergadering tot Donderdag gescheiden, als wanneer de behandeling der begrootingswetten zal aanvangen.

Ten gevolge op hetgeen reeds is medegedeeld uit de antwoorden der Regering op hetgeen in de afdeelingen der Tweede Kamer omtrent de staatsbegrooting voor 1856 was in het midden gebragt, ontleenen wij aan de antwoorden op de laatste zeven hoofdstukken dier begrooting het volgende:

Blijkens het antwoord der Regering op het *zesde* hoofdstuk (*Hervormde Eeredienst*) is het haar bekend geworden, dat bij de algemeene synode, welke dit jaar is gehouden, een verzoek is ingekomen van eene der klassikale vergaderingen, strekkende, dat door de synode maatregelen mogten worden genomen tot eene kerkelijke regeling van het collatieregt, en dat dit verzoek is gesteld in handen der synodale commissie. Het is alzoo te verwachten, dat dit onderwerp in de vergadering der synode van het volgende jaar nader ter sprake zal komen. Thans heeft de Regering geene andere of nadere mededeelingen omtrent dit punt te doen.

De wensch, dat ook de leeraren bij de Christelijke Afgesch. gemeenten in de bezoldiging van staatswege mogten deelen, is, gelijk te regt wordt opgemerkt, meermalen behandeld. Het geldelijk bezwaar is hier echter nog steeds in hooge mate aanwezig. Op een adres dienaangaande door eene zich noemende synodale vergadering is geen acht kunnen geslagen worden, aangezien het door geen behoorlijk bewijs gebleken was, dat de Christelijke Afgescheidene gemeenten zich onderling tot een kerkgenootschap hadden vereenigd en dit kerkgenootschap onder het bestuur van eene synode hadden geplaatst.

Aangaande het *zevende* hoofdstuk (*Roomsch-Kath. Eeredienst*) geeft de Regering te kennen, dat de eischen voor herbouw van kerken groot zijn, maar de gewoonlijk daarvoor uitgetrokken sommen voor billijke aanvragen zelfs ontoereikend zijn.

Op de uitnoodiging van wege dit departement, aan de onderscheidene kerkvoogden gerigt, om hunnerzijds mede te werken tot de invoering van het nieuwe wettelijk beginsel van armverzorging, werd bereidvaardig geantwoord door de vaststelling en het geleidelijk in werking brengen van de daartoe strekkende reglementen.

In het antwoord omtrent het *achtste* hoofdstuk (*Marine*) geeft de minister te kennen, dat naar de meening der Regering, het onderzoek van de voordragt geen aanleiding kan geven tot teleurstelling, wanneer men nagaat, wat te dier zake is voorgevallen: — dat toch betreffende het materiëel, waarvan hier bijzonder sprake is, vele verbeteringen zijn aangebragt, en men zich heeft beijverd om, door het bekend stellen van de kosten van aanbouw, en van onderhoud van schepen en werven, elk onderzoek deswege gemakkelijk te maken.

Z. E. heeft zich verdedigd tegen de aanmerking, als of men stelselloos zoude te werk gegaan. Sedert jaren had men aangedrongen op het aannemen van een vast stelsel. De Regering heeft een stelsel voorgedragen, maar de Vertegenwoordiging heeft verklaard, niet bij magte te zijn dit grondig te onderzoeken. De Regering heeft daarop aangetoond, dat de gelden waren aangevraagd voor zaken, hoogst benoodigd om de wegvallende zeemagt te herstellen, welk stelsel men dan ook zoude willen aannemen, en dat zij der Kamer in dat opzigt voor de toekomst niet gebonden zoude achten. De minister heeft ditmaal te kennen gegeven, dat hij, getrouw aan deze belofte, de tegenwoordige begrooting heeft ingediend, zonder op dit stelsel te verwijzen, maar dat de Regering, wat haar betreft, daarbij niet stelselloos is te werk gegaan.

De minister heeft verklaard, met leedwezen te hebben bespeurd, dat het denkbeeld aanwezig is, als of hij er prijs op zoude stellen om Nederland nog als zeemogendheid eene zekere vertooning te doen maken, en daaraan de belangen der overzeesche bezittingen op te offeren. Z. E. wijst in dat opzigt op het naar de O. Indiën vertrokken stoomschip *Amsterdam* en het schroef-stoomschip *Montrado*, welke eerlang door het schroef-stoomschip *Medusa* en het stoomschip *Phoenix* zullen worden gevolgd, terwijl de *Merapi* voor de dienst wordt gereed gemaakt; — op den bevolen aanbouw van twee stoomschepen van 250-, een van 100 paarden kracht en een niet diepgaand ijzeren stoomschip, welke grootendeels in 't volgend jaar gereed zullen zijn.

Wat den aanbouw van schepen bij partikulieren betreft, wacht de Regering den uitslag van dien maatregel, alvorens denzelven te beoordeelen.

Het afstaan van het stoomschip *Soembing* voor den Keizer van Japan wordt, met het oog op de gewoonte van het wisselen van geschenken, en bij de belangrijke gevolgen, die de zucht der Japanners voor het bezit van dergelijke vaartuigen, reeds op de Nederlandsche nijverheid heeft, in het wel begrepen belang des Rijks, verdedigd; — met de aanmerking, dat daartoe reeds was besloten vóór dat de min gunstige berigten omtrent den staat der oorlogsschepen in de O.-Indiën waren ontvangen. Het schip, van 150 paarden kracht, is afgestaan voor eene som van *f* 250,000.

Wat betreft het millioen uit de koloniale baten tot herstel der zeemagt, verklaart de minister, niet te weten, hoe het mogelijk zoude zijn, om daarin door besparingen te voorzien.

Bij de beantwoording der bedenkingen op de beide deelen van het *negende* hoofdstuk (*Nationale Schuld*) licht de minister van financiën de bedenkingen ten aanzien van het munten van de Indische koperen munt eenigzins in 't breede toe; betoogt, dat het ongeraden zoude zijn om, zonder de ondervinding te hebben geraadpleegd, het aantal der ambtenaren voor de accijnsen te veel in te korten en daardoor de dienst te benadeelen; erkent, dat men thans meer dan vroeger hoort van het vermissen van brieven op de post, maar meent, dat dergelijke gevallen niet verder zijn toegenomen, dan met het meerdere gebruik van de post in verhouding staat; — dat de ruchtbaarheid, welke dergelijke zaken erlangen, de lieden, die te kwader trouw zijn, dikwerf verleidt om op rekening van de brievenposterij te stellen zaken, waaraan deze geen de minste schuld heeft; maar dat het niet te regt komen van aangeteekende brieven tot de zeldzaamheden behoort, en de administratie in elk geval bij magte is om de reden daarvan aan te wijzen; — dat men intusschen de noodzakelijkheid erkent om het kwaad met ernst te keer te gaan, en niet opziet tegen het nemen van gestrenge maatregelen daar, waar dit pas geeft, en dat ook binnen anderhalve maand niet minder dan tien ambtenaren zijn ontslagen, tegen zeven van welke geene vervolging in regten was ingesteld.

Bij de beantwoording van de bedenkingen op het *tiende* hoofdstuk (*Landmagt*) merkt de minister van oorlog aan, dat voor het jaar 1854 de begrooting van dat hoofdstuk niet met een millioen is verhoogd door een beroep op de buitengewone omstandigheden, waarin Europa verkeerde, maar omdat men, naar aanleiding van gebeurtenissen, die sedert het indienen van de begrooting voor 1854 hadden plaats gehad, zich verpligt had gevonden om maatregelen te nemen tot het verbeteren van den toestand van het leger, en dat daarbij uitdrukkelijk is gezegd, dat men daartoe meende te moeten overgaan, zonder nog eenigen buitengewonen maatregel, welke alleen door oorlogsgevaar zou kunnen worden gewettigd; dat buitendien de verhooging niet kan worden bepaald op ruim een millioen, vermits daaronder ruim drie tonnen gouds begrepen zijn als een gevolg van den verhoogden prijs der levensmiddelen.

Z. E. is van oordeel, dat het eindcijfer van het hoofdstuk moeijelijk kan worden bepaald, vermits de begrooting jaarlijks moet worden overwogen, maar dat men omtrent twaalf millioenen zal behoeven om, gelijk reeds in 1854 is aangemerkt, een staand leger te bezitten, 't welk, in verband met ons verdedigings-stelsel, tot eene krachtige verdediging des rijks noodzakelijk is; behoudens hetgeen het 8ste hoofdstuk der grondwet verder daartoe aan de hand geeft.

De minister verklaart de redenering van sommige leden: »dat een leger voornamelijk, zoo niet uitsluitend, bestemd is om de binnenlandsche rust te bewaren, en dat bij het bedreigen van de veiligheid van 't rijk van buiten, de afwending van dit gevaar niet moet worden gezocht in een kostbaar onderhouden staand leger, maar in de vaderlandsliefde en de geestdrift der bevolking," noch in het afgetrokkene, noch in hare gevolgen te beamen, en dat men slechts het 8ste hoofdstuk der grondwet behoeft te lezen, om te gevoelen, dat het leger, als grondwettige instelling, op dergelijke wijze niet op den achtergrond mag worden geplaatst; — dat, hoeveel prijs men ook op de vaderlandsliefde en geestdrift der bevolking moge stellen, aan deze, in gevaarvolle oogenblikken, noodlottige slagen zouden kunnen worden toegebragt, indien zij zich niet, door de kern van een geoefend en vaderlandslievend leger ondersteund, kon ontwikkelen, zonder welke kern aan geene orde of regel bij de verdediging zou kunnen worden gedacht.

Bij het antwoord op het *elfde* hoofdstuk (*Koloniën*), merkt de minister van koloniën aangaande de regeling van het muntstelsel in Ned.-Indië op, dat volhard is bij het voornemen om tot de verwisseling van recepissen en kopergeld tegen zilveren standpenningen en pasmunt niet over te gaan, vóór dat de zekerheid verkregen was, dat eerlang ook van de nieuwe koperen pasmunt eene genoegzame hoeveelheid gereed zou zijn, om op de bezittingen buiten Java en Madura, waar gelijktijdige omloop van zilvergeld en oud kopergeld bedenkelijk werd geacht, aan het oude kopergeld den wettigen omloop te ontnemen.

De aanbiedingen ter zake van de pakketvaart van hier op Ned.-Indië, bevinden zich in handen van eene speciale commissie, van welker onderzoek het nu afhangt, of de bedoelde dienst, gelijk door de Regering wordt verlangd, zal kunnen worden tot stand gebragt.

Luidens de artikelen van overeenkomst van de Ned. maatschappij, goedgekeurd bij Kon. besluit van den 7den Aug. 1847, is die maatschappij aan geene andere bemoeijenis of inzage van den Staat onderworpen dan elke andere naamlooze vennootschap. De Regering ziet dus niet in dat zij op eenigerlei wijze zou vermogen tusschen beide te treden in de handelsoperatiën der maatschappij, al ware ook de meening van eenige leden eener afdeeling gegrond, dat daaruit nadeelige gevolgen voor den partikulieren handel uit Nederland op Java te vreezen waren. Het veld van den uitvoerhandel zal ruim genoeg zijn, om aan de maatschappij den weg open te laten, zonder dien voor de partikulieren te sluiten.

Uit het antwoord op het *twaalfde* hoofdstuk (*Onvoorziene Uitgaven*) blijkt, dat het eindcijfer onveranderd is gebleven op *f* 100.000. Overigens levert dat antwoord geene beschouwingen van eenig gewigt op.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

Schiedam; — 13 *Hazelhoff* de Vrede, Anclam; *Schaap* Geerd. Geertr., Eckernförde; *Blouw* Geziena, Hamburg; *Smedes* Petron. Alberdina, Carolinerzijl.

TEXEL 13 Nov., *Fokkes* Tjallinga Aurelia, Newc.; *Butter* Twee Gebroeders, Stockholm.

HELVOET 12 Nov., *Verstok* Regina Elisabeth, St. Ubes; *Kuiper* Engelina Petronella, Newc.; *v. d. Velden* Maria Elisab., Stockton.

BRIELLE 12 Nov., *Gatzen* Elisabeth Helena, Koningsb.

SIJRA 20 Oct., *Hakker* Backenhagen, Amst.

BORDEAUX 9 Nov., *Korte* Hendrika Margar., Rott.

CLYDE 8 Nov., *v. Strijen* de Nijverheid, Suriname.

GAINSBOROUGH 8 Nov., *Ketelaar* Phoebus, Koningsb.

HAMBURG 10 Nov., *de Groot* Wierdina Fokkelina, Itzehoe; — 11 *Kraan* Hendrika Sieberdina, Stade; *Eggers* Adagio, Malaga; *Mulder* Goede Verwachting, Greetsiel.

BREMERHAVEN 10 Nov., *Rosema* Engelina Jantina, Marstrand; ter reede *Dijkema* Broedertrouw en 11 *Heerma* Wilhelmina Johanna.

FLENSBURG 10 Nov., *v. d. Meulen* Gezusters, Amersfoort.

DALARO 6 Nov., *Blouw* Annegina, Lissab.; — 7 *Scherpbier* Remke, Stettin.

Vertrokken.

AMSTERDAM 12 Nov., *Veenhuizen* Bougina Lammech., Genua; — 13 *Scholtens* Lorely, Newyork, *Rotgans* Koerier, Cardiff.

TEXEL 12 Nov., *van Duyn* Philips van Marnix, Batavia; *Tinholt* Aletta Augusta, Akyab; *Engelsman* Gezusters Boll, Venetie; *van Sluis* Gesina, Triest; *Hazewinkel* Albertina, Livorno; *Feijen* Stella Maris, Genua; *Hus* de Arend, Cadix; *Visser* Zaanstroom, Bordeaux; *Pluijm* Stad Almelo, Dundee.

VLIE 11 Nov., *Goedkoop* Noordster, Koningsb.

HELVOET 12 Nov., *Clowting* Adm. Zoutman, Hong Kong; *Leeflang* Stella Maris, Akyab, de laatste vroeger gemeld, doch toen niet gezeild; *Schaap* Jacoba, Akyab; *Nijman* Komeet, Newc.

BROUWERSHAVEN 12 Nov., *Ruhaak* Zes Gezusters, Rott.

VLISSINGEN 10 Nov., *de Winter* Geertr. Catharina, Newc.

ANTWERPEN 12 Nov., *Homan* Groot Zeewijk, Newport; *de Jonge* Jacolina, Bremen.

VENETIE 3 Nov., *de Groot* Jacoba Johanna, Konst.

MALTA 1 Nov., *Schep* Luit. Adm. Callenburg, Palermo.

GENUA 6 Nov., *Kaizer* Harmonie, Antw.

ROYAN 4 Nov., *Brouwer* Elisabeth, Hamburg.

BONESS 8 Nov., *Wijkmeijer* Anna, Grangemouth.

STOCKTON 8 Nov., *de Jonge* Margaretha, Middelburg.

HAMBURG 10 Nov., *Postma* Jacoba Hendrika, Stavoren; — 12 *Balk* Wilhelmina, Texel; *Muntendam* Jacoba, Termunterzijl; *Datema* Magrietha Hendrika, Bremerhaven.

VAREL 10 Nov., *v. d. Meulen* Nooit Gedacht, Amst.

WARNEMUNDE 10 Nov., *Pronk* Gezina, Holtenau.

SWINEMUNDE 9 Nov., *Plukker* Hendrika, Antw.

DANTZIG 9 Nov., *Altona* Hendr. Margar., Bordeaux.

MEMEL 6 Nov., *Doewes* Geerdina, Amst.; — 7 *Kramer* Catharina, Frankrijk.

Zeilklaar.

KOPPENHAGE 8 Nov., *Schaaf* Johanna Jacoba, Holland; *Koops* Lammechina, Landscrona.

GRONINGEN, 13 Nov. Binnengekomen het nieuwgebouwde kofschip Sjoumenta, groot 55 last, kapit. *H. R. Haan*, v. Groningen, gebouwd bij *R. Berg*, te Sappemeer.

ZOUTKAMP, 14 Nov. Binnengekomen 12 Nov., *Nieboer* Hendrika, Brevich.

Vertrokken 13 Nov., *Timmer* Catharina, Londen.

Zeilklaar *de Kok* August en Maria, Newc.

In ons vorig nummer deelden wij een berigt mede, overgenomen uit de *Börsenhalle*, volgens hetwelk de Nederlandsche oorlogsbrik *Zeehond* zoude zijn vergaan. Het *Handelsblad* zegt thans, dat de bedoelde brik op dit oogenblik nog veilig in de haven van het Nieuwe Diep is liggende.

AMSTERDAM, 12 Nov. Aangaande het schip Volharding, kapit. *A. F. Lammerts*, van Cardiff naar Dordrecht, met schade te Brouwershaven binnengeloopen, wordt van daar van den 9den dezer gemeld, dat het, in den nacht van den 5den op den 6den dezer, door eene bark was aangezeild, waardoor de voorsteven was weggenomen en het de boegspriet, de jagersboom en de tuigage had verloren en op zijde ingedrukt was. Kapit. *Lammerts* had een licht vertoond, dat door de bark niet was beantwoord; daarna had hij heyige stormen doorgestaan, was daardoor zwaar lek geworden en had twee man der equipage, alle zeilen benevens de boot verloren.

ROTTERDAM, 12 Nov. Het schip Buitenzorg, kapit. *J. K. Annokkee*, ter reede van Shanghae liggende, is, volgens brief van daar van den 6 Sept., den 12 Aug. door den bliksem getroffen en heeft daardoor schade aan den mast, rondhout en tuigage bekomen.

HARTLEPOOL, 6 Nov. Het schip Amalia, kapit. *J. H. Vint*, van Dordrecht naar Shields, is alhier binnengesleept, hebbende bij het binnenloopen van deze haven op de baar gestooten; zal nagezien worden.

HELSINGÖR 9 Nov. Heden is in onze haven gekomen de kof Isabella, kapit. *Douwes*, van Koningsbergen naar Antwerpen met hout en hennepolie. Ze moet een deel der lading lossen om de olievaten na te zien.

Gepraaid 13 Oct., op 36° 36′ N.Br., 25° W.L., ... Anna Elisabeth, v. Batavia n. Stockholm. — Den 16 Sept., op 10° 7′ N.Br., 26° 30′ W.L., *ten Ham* Bellona, v. Cardiff n. Melbourne, alles wel aan boord. — Den 2 Nov., op 49° N.Br., 7° W.L., *Overeem* Noord-Holland, v. Amst. n. Surin.; op 46° 51′ N.Br., *Witsen Elias* Zeenimph, v. Amst. n. Bat.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

8 Nov. *Strootman*, Bertha Victoria, v. Koningsb. n. Leith, m. henn.
9 — *Zoutman*, Geertruida, v. Koningsb. n. Newc., m. hennep.
Hangelbroek, Antje Witsenborg, v. Koningsb. n. Hull, m. boon.
Kleininga, Maria Laurentia, v. Koningsb. n. Hull, m. talk.
Prange, Graaf Adolph, v. Memel n. Antw., m. lijnzaad.
10 — *Pulster*, Fennechina, v. Stockholm n. Holland, m. rogge.
v. Driesten, Bellamy, v. Stockholm n. Holland, m. rogge.
Altona, Hendr. Margar., v. Dantzig n. Bordeaux, m. hout.
Doekes, Alida Giezen, v. Dantzig n. Bordeaux, m. hout.
Regtdoorzee, Dina Elisabeth, v. Koningsb. n. Amst., m. hout.
Kramer, Catharina, v. Memel n. Frankrijk, m. vlas.
Plukker, Hendrika, v. Stettin n. Antw., m. hout.

De Wind den 8 Nov. Z.Z.W., Z.; den 9den Z.W., Z., Z.Z.O.; den 10den Z.Z.O.; den 11den Z.Z.O.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 13 Nov., *Hagedoorn* Cornel. Cath., Dantzig.

HELVOET 13 Nov., *Oostra* Libra, *Vos* Cornelia en *Poort* Catharina, Stockholm; *Wolkammer* Ida, Holbeck.

BRIELLE 13 Nov., *Woudstra* Jonge Kerst, *Eisinga* Martinus Heere en *Bekkering* Gesina, Stockholm.

VLISSINGEN 12 Nov., *Schuur* Johanna Ettina, Memel.

LONDEN 12 Nov., *Giezen* Jufvr. Hillegonda, Nantes; *Admiraal* Per ad Astra, Hong Kong; *Mulder* Ida, Koningsb.

FALMOUTH 11 Nov., *Veling* Hermanna en 12 *Jonker* Annegina, Seville.

DUBLIN 10 Nov., *de Groot* Georg, Amst.

GLASGOW 10 Nov., *Koerts* Jufter Garrelts, Requejada.

ARBROATH 9 Nov., *Wijkmeijer* Margaretha, Koningsb.

WICK 6 Nov., *Hazewinkel* Juffer Grietje, Hapanrade.

LEITH 9 Nov., *v. d. Veen* Vr. Anske, Harl.

NORTH SHIELDS 10 Nov., *Wunderlich* Henriette Jeltina, Rott.; *Boon* Elizabeth en *Faber* Johanna Wilhelmina, Antw.

CARDIFF 6 Nov., *Rozema* Jacob van Cleeff, Bridgewater.

GIBRALTAR 26 Oct., *Huisman* Maria Margar., Amsterdam; — 27 *Rosenbeek* Bureau Veritas, Barcelona n. Seville.

BILBAO 5 Nov., *Baggus* de Maar, Cardiff.

ALICANTE 29 Oct., *Klusen* Margaretha, Newc.

SIERRA LEONA 11 Oct., *Verveen* Hollandsch Acra, Rott., zoude spoedig naar St. George d'Elmina vertr.

Vertrokken.

AMSTERDAM 14 Nov., *Hoff* Fredrik Hendrik, Newcastle.

TEXEL 13 Nov., *Scholten* Pictura, Bat.; *Oruys* Stad Nijmegen, Akyab; *Velthuis* Prov. Overijssel, Dundee; 14 *Stern* Decima, Kust van Guinea.

HELVOET 13 Nov.; *den Breems* Kleinkinderen, Bergen.

ZIERIKZEE 13 Nov., *v. Duyn* Marinus Willem, Rangoon.

VLISSINGEN 12 Nov., *Roosjes* Maria Beerta, Dublin.

LIVERPOOL 11 Nov., *Karsies* Hilleg. Wilkens, Rott.

DUNDEE 8 Nov., *Boiten* Fossina Siers, Lerwick.

MESSINA 25 Oct., *v. d. Wall* Alida Cath., Terronova en Hamburg.

DANTZIG 9 Nov., *de Jonge* Castor, Harl.; *Mulder* Feika Jantina, Guernsey.

PILLAU 10 Nov., *Smit* Anna Jant., Amst.

MEMEL 7 Nov., *Doewes* Geerdina, Amst.

Zeilklaar.

LONDEN 10 Nov., *Pot* Anna Arendina, Amst.; *Boer* Niessina Beerta, Rott.

NEWCASTLE 10 Nov., *Helmers* Dolphijn, Harl.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 9den tot en met den 15den November 1855 zijn te *Groningen* geboren 7 zoons en 6 dochters; gehuwd 1 paar; overleden 10 ouden en 16 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 12 *Nov.* Tarwe: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. ruimer aangevoerd en tot goed vorige prijzen opgeruimd; goede en puike *f* 17,50 a *f* 18,25; mindere *f* 14,50 a *f* 17,25; Jarige, die in puike kwaliteit schaars aankomt, *f* 17,50 a *f* 19,25; Roode en Poolsche prijshoudend: 154, 155, 156 ℔ witb. Poolsche *f* 585, *f* 590; 160 ℔ Jar. Hoogl. Kleefsche *f* 585; 160 ℔ N. dito *f* 575; 160, 161 ℔ puike dito *f* 580, *f* 585; 161, 163 ℔ Jar. Bovenlandsche Ris *f* 585, *f* 590; 160, 161 ℔ N. dito *f* 560, *f* 565, *f* 570; 155 ℔ Meurs. *f* 535. Rogge goed prijshoudend: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 11,25 a *f* 12,60; voorts 151 ℔ gedr. Rost. *f* 390; 148, 150 ℔ Mecklenb. *f* 380, *f* 395; 147 ℔ gedr. Deens. *f* 375; 141 ℔ Stockholm *f* 369, *f* 370; 140, 143, 146 ℔ dito *f* 365, *f* 375, *f* 383. Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter, 10 cents lager, *f* 7,90 a *f* 8,70; dito Zomer, 30 cents lager, *f* 7,20 a *f* 8,10; voorts 129 ℔ Libau *f* 285; 125 ℔ O. fijne Deensche *f* 225; 121 ℔ N. Vriesche Winter *f* 240. Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 4,20 a *f* 5,10; dito Lange *f* 4 a *f* 4,50; voorts 98, 100 ℔ Jar. Groninger Voer *f* 161, *f* 163. Boekweit, op 142 ℔: N. Brab. *f* 290, *f* 298. Erwten: Zeeuws. Groene *f* 11,50 a *f* 12,25; groote dito *f* 12 a *f* 13,50; Gelders. Graauwe *f* 14 a *f* 16,50. Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 12 a *f* 14,50; dito Bruine *f* 10,50 a *f* 12,50; dito Paardenboonen *f* 8,50 a *f* 9,25. Koolzaad: Zeeuws. gestort 90 p. vl., dito in zakken van 88 tot 89 p. vl., puike dito 92 p. vl.; Zomer 86 a 86½ p. vl. Kanariezaad *f* 11 a *f* 12,25.

Van den 13den. Tarwe: 160 ℔ Jarige Hoogl. Kleefs. *f* 585; 160 ℔ nieuwe dito dito *f* 580; 160, 163 ℔ nieuwe Bovenl. Ris *f* 565, *f* 580; 160 ℔ dito Bovenl. *f* 555. Rogge: 142 ℔ Archangel *f* 370; 144 ℔ dito *f* 380.

AMSTERDAM, 14 *Nov.* Poolsche Tarwe hooger gehouden en daardoor niet in omgegaan, andere soorten ruim prijsh.: 129 ℔ r. Stettin *f* 555; 121 ℔ n. Vries. Smet *f* 438 Zn. — Rogge met goeden handel aan cons. tot iets hoogere prijzen; 120 ℔ o. Pruis. *f* 375; 120 ℔ Mecklenb. *f* 360; 120 ℔ Holst. *f* 360; 119, 120 ℔ grove Zweedsche *f* 356, *f* 360. — Boekweit onveranderd; 116 ℔ Holsteinsche *f* 282.

Koolzaad hooger betaald; op 9 vat dadelijk 107, 107½ p. vl.; Nov. 107½ p. vl.; April 105 p. vl. — Lijnzaad in een doen; 111, 112 ℔ Koningsberger *f* 455; 112, 113 ℔ Krimsch *f* 490. — Raapolie dadelijk en op levering hooger betaald; op 6/w. *f* 58,25; vlig. *f* 56,50 a 75; Dec. *f* 56 a *f* 56,25; Mei *f* 55,25. — Lijnolie williger; op 6/w. *f* 45,50; vlieg. *f* 44 a *f* 44,50; Dec. *f* 44 a *f* 44,25; Maart, April en Mei *f* 45,25 a 50. — Hennepolie op 6/w. *f* 53,50; vlieg. *f* 52.

LONDEN, 12 *Nov.* De aanvoer van inl. Tarwe was heden niet overvloedig en het aanwezige ging tot 2 a 3 sh. avans gemakkelijk van de hand; ook vreemde werd iets hooger gehouden, doch de omzet had niet veel te beteekenen. Garst ruim 2 sh. duurder. Boonen en Erwten bedongen de prijzen der vorige week. Haver vast op de laatste notering.

Aardappelen onveranderd; de noteringen voor goede kwal. zijn 65 a 105 sh. per ton.

Van den 14den. Granenmarkt onveranderd, weinig handel.

VEEMARKTEN.

AMSTERDAM, 13 *Nov.* Heden werden ter markt aangevoerd 252 vette runderen, golden *f* 200, *f* 180 en *f* 160; 197 melk- en kalfkoeijen voor *f* 160, *f* 130 en *f* 100; 36 graskalveren *f* 16, *f* 18 en *f* 20; 279 vette varkens van 52—54 ct. het Ned. ℔; 20 magere varkens *f* 10, *f* 12 en *f* 14; 36 schapen *f* 24, *f* 26 en *f* 28.

LONDEN, 12 *Nov.* De aanvoeren van hoornvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopen week waren ruim. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 2504 ossen, 246 kalveren, 523 varkens en 8612 schapen. De voorraad runderen ter markt van heden was zeer groot, zijnde omstreeks 5700 stuks, welke hoeveelheid ver boven de behoeften van den handel was, ten gevolge waarvan de handel zeer traag en de stemming flaauw was. De voorraad schapen was op zich zelf niet zoo buitengemeen overvloedig, doch de groote voorraad runderen die ter markt was, hield de vraag naar schapen tegen. De vraag naar varkens en kalveren was matig.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 14 *November*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 62, 62⅛, 62; Dito Dito 3 pCt. 73⅝, 73¾; Dito Dito 4 pCt. $92\frac{5}{16}$, 92⅜, 92⅜; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 89½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 50¼, $50\frac{5}{16}$. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. $19\frac{7}{16}$, 19½; Dito Binnenlandsche à 6/m. 3 pCt. 32¾, $32\frac{13}{16}$, 32¾; Coupons-Bewijzen 4¼, $4\frac{9}{16}$; Amortisatie Schuld 6⅛, $6\frac{3}{16}$, 6⅛. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 40, 40⅛, $40\frac{1}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 101¼; Cert. 4½ pCt. 86¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 74⅝, 74¾; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 74, 74⅛; Cert. te Hamburg 5 pCt. 81½. — POLEN, Aand. m. Loting fl. 500 *f* 142.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 62⅝, 62¾; Dito Nationale 5 pCt. 65¾, 65⅞, $65\frac{13}{16}$; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31⅞, $31\frac{15}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31⅞, $31\frac{15}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 72⅝; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 266, *f* 267; Pruiss. Loten *f* 193½, ¾; Mexik. $18\frac{3}{16}$, $\frac{5}{16}$; Dito Onb. 18⅛, $\frac{5}{16}$; Peru 4½ pCt. 73¾; Gren. 18, $\frac{1}{16}$; Dito Onb. 18, $\frac{1}{16}$; Dito Uitg. $6\frac{13}{16}$, ⅞; Ecuador $3\frac{5}{16}$; Dito Onb. $3\frac{5}{16}$; Dito Coup. 38¾, 39; Fransch Oostenr. Spoorw. 128.

De stemming was heden aan onze fondsenmarkt over het algemeen flaauwer, zonder dat in Holl. of vreemde effecten de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde.

5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 80¼, ⅜, ¼.

Koers van het geld: Beleen. 4; Prolong. 4½; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 62; Spaansche 1¼ pCt. $19\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 32¾ a $\frac{13}{16}$; Metall. 5 pCt. $62\frac{11}{16}$ a ¾.

ADVERTENTIEN.

*** De HOOFDDIRECTEUREN van het INSTITUUT **voor Doofstommen** te *Groningen* roepen bij deze op de **LEDEN** van het **HOOFDDEPARTEMENT** van genoemd INSTITUUT, om op MAANDAG den 19den November aanstaande, des middags te 12 uur, **te zamen te komen** in de SCHOOL van meergedacht INSTITUUT, tot het VERKIEZEN van een LID der HOOFDDIRECTIE.

GRONINGEN, 5 November 1855.

Namens de Hoofddirecteuren voornd.:
W. J. MEURS WICHERS,
Secretaris.

Natuurkundig Genootschap.

OPENLIJKE VERGADERING, op WOENSDAG den 21sten Nov. 1855, 's avonds te *zes* uur.

REDEVOERING van Dr. G. A. STRATINGH.

BIJDRAGE van Prof. C. MULDER.

KAARTJES voor VREEMDELINGEN zijn voor 50 Cents te bekomen bij Dr. G. A. STRATINGH, in de Heerestraat.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW
DE MARNE.

Op WOENSDAG den 21sten November e.k. **GEWONE VERGADERING**, waarop tevens zal plaats hebben de **uitreiking** der nieuw aangebragte **Aardappelsoort**, genoemd *Pomme de terre Chardon.*

J. P. MÜLLER,
Secretaris.

*** De **COMMISSIE** voor CHOLERA-ZIEKEN alhier geeft aan hare Stadgenooten berigt, dat op gisteren door den Heer W. CAMMENGA, aan haren Thesaurier, den Heer VAN ITTERSUM, is ter hand gesteld de som van *f* 127.35, zijnde de helft der zuivere opbrengst van het op l.l. Zaturdag avond gegeven ORGEL-CONCERT in de Martini-Kerk. Zij verheugt zich over deze belangrijke bijdrage tot leniging van veler behoeften, en betuigt aan den Heer CAMMENGA daarvoor ook langs dezen weg haren hartelijken dank.

GRONINGEN, 15 November 1855.

De Commissie voornoemd,
en uit haren naam:
W. GERHARDS, *President.*
U. G. SCHILTHUIS, J.z., *Secr.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** **Getrouwd:**

E. H. ENGELKENS HESSE
met
Z. G. VARVER.

IHROVE, 12 November 1855.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER MARIA H. WERKMAN, Echtgenoot van

H. T. HOVINGA.

MIDWOLDA, 13 November 1855.

*** Door Gods goedheid beviel heden voorspoedig van een' ZOON L. W. BIERLING, geliefde Echtgenoot van

D. E. ZUIDEMA.

GRONINGEN, 14 November 1855.

*** Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, na eene ziekte van weinige dagen, mijn dierbare Echtgenoot JAN JURRIENS BOER, in den ouderdom van ruim tweeënzeventig jaren. Uit eene gelukkige echtverbindtenis van bijna drieënveertig jaren blijven vijf Kinderen, vijf Behuwdkinderen en zestien Kleinkinderen met mij den Overledene betreuren.

GROOTE KAMPEN (onder *Oldehove*), 10 November 1855.

F. H. BOERMA,
Weduwe J. J. BOER.

*** OUDE PEKELA, 14 November 1855. Heden morgen overleed na een langdurig en zeer smartelijk, maar met Christelijke gelatenheid verdragen lijden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot D. T. DOORNBOS, *oud-Scheepskapitein*. Hij bereikte den ouderdom van bijna 63 jaren, waarvan ik ruim 27 met hem door den gelukkigsten echt verbonden was.

Wat ik in hem verlies, beseft elk, die hem in zijn Godvreezend en beminnelijk bestaan heeft leeren kennen. Maar ik wensch te berusten in den wil des Hemelschen Vaders, wiens vertroostingen, zoo als de mij dierbare Overledene ook mogt ondervinden, niet klein zijn.

A. J. VOS,
Wed. DOORNBOS.

*** Heden morgen omstreeks 7 uur trof mij en mijne drie Kinderen een zware slag, daar het den Heer van leven en dood behaagde van onze zijde weg te rukken mijn' teedergeliefden Echtgenoot, JAN TIDDES KLOOSTERBOER, in den ouderdom van ruim zesenzestig jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van tweeëntwintig jaren.

EEXTA, 10 November 1855.

J. T. BARLAGEN,
Wedw. J. T. KLOOSTERBOER.

*** Op den 12den November 1855 overleed te *Harlingen*, ten Huize van den Heer S. STINSTRA, onze beminde Dochter MARIA THERESIA JACOBA, in den jeugdigen leeftijd van 22 jaren; diep betreurd door ons, door hare naaste Betrekkingen en hare vele Vrienden, doch vooral door hem, met wien zij eerlang in den echt vereenigd dacht te worden.

H. C. VAN HALL,
Hoogl. te Groningen.
M. A. VAN HALL,
geb. VAN SCHERMBEEK.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed ons geliefd jongste Dochtertje, GERARDA JACOBA, slechts ruim zeven maanden oud.

GRONINGEN, 12 November 1855.

H. H. NOOSTEN.
G. J. ROMELINGH.

Eenige kennisgeving.

*** Heden morgen werd mij mijne geliefde Dochter GEESSIEN door den dood ontrukt, nog geene vijftien jaren oud.

MUNTENDAM, 13 November 1855.

A. H. EDZES,
Wedw. E. L. KLOOSTERBOER.

*** Door den Boekh. **H. R. ROELFSEMA** is uitgegeven:

Levensschetsen

van **invloedrijke Christenen in Nederland**, tot aan de vestiging der Hervorming, door ***Dr. E. J. DIEST LORGION.*** Een Deeltje, in postformaat; prijs *f* 1,50.

Verkooping van Boeken,

SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN, PLATEN, HEELKUNDIGE- *en* MUZIJKINSTRUMENTEN, MUNTEN, BOEKBINDERSGEREEDSCHAPPEN, LIEFHEBBERIJEN, BOEKENKASTEN, ENZ., ten deele nagelaten door de Heeren ***Dr. H. J. BERGHUIS VAN WOORTMAN*** en ***P. RISSELADA***, op

Maandag den 26sten Nov. 1855

en verv., door en ten Huize van **R. J. SCHIERBEEK**, in de Guldenstraat; volgens CATALOGUS, à 10 Cts. te bekomen.

PRIJSVERMINDERING.

Om aan den ons van tijd tot tijd gedanen wensch te voldoen, om den prijs van het Werk getiteld:

EEN
DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSOR
MET ZIJNE
TWEE NEVEN
OP REIS NAAR
Amsterdam,
in 't voorjaar van 1843,

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN, prijs *f* 8—50, eenigzins te **verminderen**, hebben wij besloten, dien van heden af te stellen op ***f* 6—00.**

Leesgezelschappen welke tot dusverre zich dit Werk nog niet hebben aangeschaft, zullen, naar wij vertrouwen, de gelegenheid, om dit echt humoristisch Werk — in welk genre het aantal in onze taal zeer gering is — in circulatie te kunnen brengen, thans niet ongebruikt laten voorbijgaan.

Bestellingen worden bij alle Boekhandelaren aangenomen.

GRONINGEN, 5 November 1855.

ERVEN **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.**

Door genoemde Uitgevers wordt met succes gedebiteerd:

TAFEL
OF
Berekening der Huur of Rente
VAN
EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

*** **E. J. BRILL**, Boekhandelaar te *Leiden*, zal op den 23sten November aanstaande verkoopen de nagelaten **BIBLIOTHEEK** van wijlen den WelEd. Zeer Gel. Heer ***Dr. W. DE HAAN***, welke, ofschoon niet uitgebreid, evenwel de aandacht van Natuurkundigen ten volle waardig is, daar zij zeer kostbare werken bevat over

Geologie, Botanie en Zoologie,

uit welke laatste de

Entomologie

bijzonder uitmunt, als bevattende, behalve de groote werken van ESPER, DE GEER, SCHÄFFER, CHARPENTIER, DOUBLEDAY, SMITH, enz., eene menigte **Monographien** welke niet in den handel, noch te bekomen zijn, en bovendien belangrijke Werken over

LAND- EN VOLKENKUNDE.

Kennisgeving.

De DIRECTEUR van het **POSTKANTOOR** te *Groningen* brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de **DILIGENCE** van ***Groningen*** naar ***Zwolle***, gedurende de ZOMERMAANDEN **iederen avond** te **half Elf** van hier vertrekkende, en medenemende de Depêches voor ***Assen, Meppel, Zwolle, Deventer, Zutphen*** en ***Arnhem***, voorloopig en wel van af den 19den dezer wordt **GESTAAKT**, terwijl op **Dingsdag** en **Vrijdag** eene **ESTAFETTE** vertrekt, de **Brieven** voor gemelde plaatsen medenemende. — De laatste ligting der Bus voor deze dienst is **kwartier voor tien uur.**

De Directeur voornoemd:
VAN ITTERSUM.

Zaturdag den 17den November

1855, des avonds te 7 uur, zullen, ten Huize van den Kastelein TEN HAVE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

82 Oxhoofden ST. EMILION 1ste Crus, gewas 1854, direct van *Bordeaux* aangevoerd, liggende in het Entrepôt van de Firma J. H. WICHERS, in het Klooster te *Groningen*.

De Wijn kan geproefd worden op VRIJDAG den 16den, van 12—2, en ZATURDAG den 17den, van 3—5 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, te bekomen ten KANTORE van den Notaris

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 29sten November 1855, des namiddags te 4 uur, ten Huize van R. ABELS, te *Haren*, publiek worden verkocht:

I. Een HUIS en TUIN, gelegen Westzijde aan de Straat te *Haren*, door K. EISSES bewoond.

II. Een Kamp BOUWLAND, achter Perceel I gelegen.

III. Een Kamp BOUWLAND, achter Perceel II gelegen.

IV. Een stuk BOUW- en GROENLAND, de *ZUIDELIJKE LUIZEBERG.*

V. Een stuk BOUW- en GROENLAND, de *NOORDELIJKE LUIZEBERG.*

VI. Een stuk BOUWLAND, de *SIJGERSKAMP.*

VII. Een stuk BOUWLAND, de *KERKENKAMP.*

VIII. Een stuk BOUWLAND, de *KORTEBROEKAKKER.*

IX. Een stuk BOUWLAND, de *HARTENKAMP.*

X. Een stuk BOUWLAND, de *OOSTELIJKE BRINKEN.*

XI. Een stuk BOUWLAND, de *WESTELIJKE BRINKEN.*

XII. Een stuk GROENLAND, de *ZWIJNEKAMPEN.*

XIII. Een stuk HOOILAND, de *RUSSCHEN.*

XIV. Een stuk HOOILAND bij de *Waterhuizen.*

XV. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Abbringbanken in de Kerk te *Haren.*

Alles gelegen te *Haren*; toebehoorende aan den Heer J. SWARTWOLT en Mejufvrouw.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op MAANDAG den 19den November 1855, des voormiddags te tien uur, zal, vóór en op de Bovenwoning der Behuizing, beneden bewoond door den Gipswerker MERTENS, in de Gelkingestraat te *Groningen*, publiek worden verkocht: een **net te INBOEDEL**, bestaande in EIKENHOUTEN SECRETAIRE, DITO CHIFFONIÈRE, CANAPÉ, RONDE en UITTREKTAFELS, STOELEN, STAANDE KLOK met SPEELWERK, SPIEGELS, PORSELEIN, GLAS, AARDEWERK, KOPER en TIN, een nieuw stel **BEDDEGOED**, VLOERKLEED, LEDEKANT, een beste **KINDERWAGEN** en hetgeen meer te bezien zal zijn des Zaturdags bevorens van 10—12 en van 2–4 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Weper-Veen.

De Notaris **TADEMA**, te *Oosterwolde*, zal, op DINGSDAG den 20sten November 1855, des voormiddags te elf uur, in het Logement *de Gouden Klok*, te *Oosterwolde*, in het openbaar, finaal verkoopen:

25 Perceelen **VEEN**, liggende in den *Weper-Veen-Polder*, te *Oosterwolde*, — zoodanig op den 6den November jongstleden zijn geveild. — Verkoopboekjes zijn alsnog bij bovengenoemden Notaris te bekomen.

Veenverkooping

te *APPELSCHA.*

Heeren COMPAGNONS der *OPSTERLANDSCHE* en *OOSTSTELLINGWERVER VAARTEN* en *VEENEN*, *ENZ.*, zijn voornemens, op DINGSDAG den 27sten November provisioneel, en den 4den December 1855 finaal, telkens des morgens precies te elf uur, ten Huize van L. BOUMA, te *Beetsterzwaag*, te verkoopen:

Elf Perceelen HOOGVEEN,

gelegen te *Appelscha*, waarvan de Verkoopboekjes acht dagen bevorens, ten KANTORE van de Notarissen TADEMA te *Oosterwolde*, en ATTEMA te *Oldeberkoop*, zijn te bekomen.

*** Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op WOENSDAG den 21sten November 1855, des avonds te 5 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Grijpskerk*, publiek verkoopen:

I. Eene **BOERENPLAATS**, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met derzelver HEEM, HOF en TUIN, benevens het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van de daaronder behoorende GROND en LANDERIJEN, te zamen groot p. m. 40 Bunders, staande en gelegen op *de Waarden*, onder *Grijpskerk*, des jaars tot vaste huur doende *f* 400—00.

II. Het REGT DER VASTE BEKLEMMING van ongeveer 5 Bunders LAND, mede aldaar gelegen, des jaars tot vaste huur doende *f* 50—00.

III. 2 Bunders, 76 R., 10 Ellen VRIJ EIGEN LAND, mede aldaar.

IV. Eene nette BEHUIZING en TUIN, staande en gelegen op VRIJ EIGEN GROND, aan de Straat te *Grijpskerk*, te zamen groot 2 R., 24 Ellen.

V. Eene BEHUIZING, met het daarbij behoorend ERF, staande en gelegen op VRIJ EIGEN GROND, op *de Waarden*, onder *Grijpskerk.*

Alles behoorende tot de Nalatenschappen van wijlen PIETER JANS RIETSEMA en MARTJE PIETERS BODDE, in leven Echtelieden.

Nadere informatiën hieromtrent te bekomen ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris

H. GUICHART ABRESCH.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, ten verzoeke van BEREND JAKOBS TE VELDE, Landbouwer te *Wildervank*, op s c h a d e en b a t e van ROELF ABRAMS BOER, te *Kijl-Windeweer*, op VRIJDAG den 23sten November 1855, des namiddags te 3 uur, ten Huize van de Weduwe A. L. MEURS, te *Martenshoek*, publiek te veilen en te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, get. lett. C no. 9, en V no. 118, met derzelver HEEM en TUIN, zamen groot 8 Roeden, 50 Ell., staande en gelegen te *Kijl-Windeweer.*

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op MAANDAG den 26sten November 1855, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van R. J. KLUNDER, te *Scharmer*, publiek, voor *drie* of *zes* jaren te verhuren:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, get. letter F no. 31, met derzelver HEEM en TUIN en ruim 30 Bunders BOUW- en GROENLAND, wordende thans bij P. J. KOOPMAN in huur bewoond en gebruikt.

II. Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, geteekend letter F no. 28, met ruim 8 Bunders BOUW- en GROENLAND, wordende thans bij HARKE HAMMINGA in huur bewoond en gebruikt; — alles staande en gelegen te *Scharmer*, toebehoorende aan den Heer P. E. PRUISSEN, te *Zuidlaren.*

Mr. J. D. TRESLING.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van de Kinderen van wijlen JAN HINDRIKS GERNAAT en Vrouw, op ZATURDAG den 24sten November 1855, des avonds te 6 uur, ten Huize van K. J. NEVEN, te *Hoogezand*, na bekomen regterlijke autorisatie, publiek te Koop presenteren:

Eene wel ter nering staande en voor vele A f f a i r e s zeer geschikte **BEHUIZING en SCHUUR**, get. letter D, no. 44, met ERF, den TUIN en een' mandeeligen GANG, staande en gelegen te *Hoogezand*, Noordzijde, Stadsgr., groot 5 Roeden, 70 Ellen, thans in gebruik bij P. J. GERNAAT en Vrouw.

Groote Houtverkooping

in het ***LIEVERSCHE BOSCH***, Gemeente ***Roden***, van pl. m. **800** op Stam staande **EIKEN BOOMEN**, waaronder extra zwaar Hout, geschikt voor A a n n e m e r s, S c h e e p s- en H u i s t i m m e r l i e d e n.

Deze Terkooping zal plaats hebben bij het Hout, op MAANDAG den 26sten November 1855, des voormiddags te 10 uur.

H. H. VAN LIER.

*** Mr. **J. L. HUBER**, Griffier bij het Kantongeregt te *Leeuwarden*, zal, ten Huize van R. BROUWER, op het Vliet bij *Leeuwarden*, in plaats van op den 19den November, **op Donderdag den 22sten November 1855**, des namiddags te 5 uur, *finaal*, tegen kontante betaling, verkoopen:

Een nog onlangs geheel vertimmerd en uitmuntend ingerigt OVERDEKT GEWEGERD **TJALKSCHIP**, genoemd ***DE HOOP***, groot 25 Tonnen, met ANKERS en KETTINGEN, LANGE VOORPLECHT en WIJDE GANGBOORDEN en IJZEREN KNIERS en verder AAN- en TOEBEHOOREN; volgens INVENTARIS; nagelaten door EDZE MARTENS VAN DER VEEN, Schipper te *Franeker*; dadelijk na de finale Toewijzing te aanvaarden; waarop geboden is de geringe som van *f* 855—00.

Op den Verkoopdag voor het gezegd Huis te bezien.

NAJAARS-HOUTVEILING
te *Appingedam*,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op ZATURDAG den 24sten November 1855, des voormiddags te 11 uur, ten Huize de Wedw. W. K. BOS, van pl. m. **2000 MAATS-** en **OVERMAATS VUREN BALKEN**, aangevoerd uit de Havens *Laurvig* en *Frederikstad*; alsmede eene groote partij **STETT. GR. BALKEN**; voorts **JUFFERS, ELLENS, KOLDERS, EIKEN STOLPEN, ENZ.**

NB. Eene nieuw aangevoerde Lading **FREDERIKSTADSCHE BALKEN** zal V O E T S T O O T S worden verkocht.

Mr. S. REIJNDERS, *Notaris.*

*** Mr. **D. ROESSINGH**, Notaris te *Grootegast*, gedenkt, op ZATURDAG den 24sten November 1855, des avonds te 6 uur, ten GEMEENTEHUIZE te *Grootegast*, ten verzoeke van de Erven van wijlen den Heer A. R. BOSMA en Mejufvrouw A. C. REELINGH, in leven Ehelieden, gewoond hebbende en overleden te *Grootegast*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, staande op het aangenaamste gedeelte in het Dorp *Grootegast*, voorzien van 2 VOORKAMERS, KEUKEN, SCHUUR, KELDER, PUT en REGENBAK, met **TUIN**, waarin onderscheidene VRUCHTDRAGENDE BOOMEN, groot 15 Roeden, 10 Ellen, — zijnde Eigen Grond.

De Notaris:
Mr. D. ROESSINGH.

*** Op MAANDAG den 26sten November 1855, des avonds te zes uur, **finale**

Veiling en Palmslag

van: 1) Het bekende en neringrijke **LOGEMENT *DE VEENHOOP***, in de Gemeente *de Smilde*, aan den Rijksstraatweg en de Drentsche Hoofdvaart, bij inzate gebragt op *f* 7950.

2) Eenige daarbij gelegene **GRONDEN**, bij Perceelen, ingezet op *f* 6028.

Deze Verkoop zal plaats hebben in gemeld LOGEMENT *DE VEENHOOP*, alwaar, gelijk bij den Notaris, inlichtingen zijn te bekomen.

Assen, 6 November 1855.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN,
Notaris.

*** Mr. **MENZO DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Kinderen en Erfgenamen van wijlen JULIUS DE BOER en Vrouw, te *Ezinge*, op DONDERDAG den 29sten November 1855, des avonds te 5 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Ezinge*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, no. 61, met derzelver ERF, HOF en TUIN, staande en gelegen aan de Straat en het Kerkhof te *Ezinge*, jaarlijksche grondpacht *f* 7—00.

II. Het REGT der BEKLEMMING van 4 Bunders, 32 Roeden en 60 Ellen best GROENLAND, gelegen te *Ezinge*, jaarlijksche huur *f* 11—00.

*** Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, ten verzoeke van J. A. MULDER, te *Oldehove*, op MAANDAG den 3den December 1855, des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Kastelein J. IK. STAAL, te *Oldehove*, publiek verkoopen:

Eene nieuws doortimmerde **BEHUIZING**, zijnde eene ***Boekweitmalerij***, met **ERF** en **TUIN**, alles staande en gelegen aan het Kanaal te *Oldehove*. Dadelijk te aanvaarden.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN.

PUBLIEKE VERHURING.

Op nader te bepalen tijd en plaats, zal publiek, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, **te huur** worden aangeboden:

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, ERF, HOF en TUIN, met de daarbij behoorende LANDERIJEN, staande en gelegen te *Eexta*, Gemeente *Scheemda*, te zamen groot 52 Bunders, 15 Roeden, 10 Ellen, thans in huur bewoond en gebruikt wordende door J. J. MUNTINGA, en in eigendom toebehoorende aan E. A. EDSKES.

Mr. B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene voor weinige jaren nieuw gebouwde groote, tot velerhande Affaires geschikte **KOOPMANSBEHUIZING** met groot PAKHUIS en BERGPLAATSEN, staande op een' der beste standen in de Stad *Groningen.* Nadere informatiën te bekomen bij den Notaris

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

Men verlangt TE HUUR,

om terstond of met den 1sten Februarij a.s. te aanvaarden:

Een fatsoenlijk **BURGERHUIS** met minstens DRIE à VIER KAMERS, KEUKEN, ENZ. Adres, onder letter D, aan het BUREAU dezer COURANT.

EEN HUIS,

staande aan de Lage Der-A, **UIT DE HAND TE KOOP**; te bevragen bij de Wedw. H. DIEPHUIS, te *Groningen.*

Te Huur: een HUIS

met 2 behangen KAMERS en grooten TUIN, staande in de Kleine Kruisstraat. Te bevragen bij H. DE BOER, in de Nieuwe Ebbingestraat.

Een **HEER**, zijne bezigheden in deze Stad hebbende, verlangt, om dadelijk te aanvaarden: eene goede **GEMEUBELEERDE KAMER** met daarbij zijnde SLAAPVERTREK. Opgave van Stand en huur, onder de letters E. H., aan het BUREAU dezer COURANT.

Een **bejaard** HEER verlangt in een fatsoenlijk, stil HUISGEZIN eene **KAMER** met **SLAAPKAMERTJE** of ALCOVE, bij voorkeur met den KOST en HUISELIJK VERKEER, tegen ruime betaling. Adres onder lett. A. B., met gesloten Briefjes, aan den Boekverkooper F. WILKENS.

ONTVANGEN

puike MALAGA CITROENEN, te bekomen **per heele** en **halve kist** en **per 100 stuks** tot den z u i n i g s t e n PRIJS.

H. ENSING,
Oude Ebbingestraat,
nabij den Boog.

OM OP TE RUIMEN,

zijn te bekomen: eene partij EIKEN- en ESSCHEN TELGEN, jonge ESCHDOORNEN, SPARREN en LINDEBOOMEN, LARIXEN en KASTANJEBOOMEN, enz., zoomede eenige jonge APPEL- en PERENBOOMEN, bij

DE BOER & VAN DER GOOT.

HOOGEZAND, 12 November 1855.

ALHIER ZIJN GEARRIVEERD:

H. VAN TOL en ZOON,

met eene LADING **VRUCHT-** en **ONVRUCHTDRAGENDE BOOMEN**, alsmede **HEESTERGEWASSEN.** — Bovenstaande verzoekt zijne Begunstigers zeer vriendelijk, hunne Commissiën vóór of met FEBRUARIJ aanstaande op te geven, onder het Adres van J. O. KOOIJSTRA, in de Bloemstraat te *Groningen.*

Bij H. Remkes,

aan het Winschoterdiep alhier, is heden gearriveerd de Koopman **APPEL**, met eene **uitgelezene** Collectie **KANARIEVOGELS**, zingende zoowel bij Kaars- als bij Daglicht.

Apothekersbediende.

Bij **P. J. DAMSTÉ**, Apotheker te *Groningen*, kan terstond geplaatst worden een **geëxamineerd BEDIENDE**, of **IEMAND** met de **Receptuur** en het **maken** der **Galeensche Praeparaten** bekend. *Brieven franko.*

EEN BAKKERSKNECHT,

zijn Werk grondig verstaande, en eene dienst als zoodanig verlangende, vervoege zich bij H. GUNTHER, aan het Damsterdiep.

Men vraagt een' **KNECHT**, die bekend is met de **behandeling** van **Granen**, om dadelijk in dienst te treden. Gegadigden adresseren zich, franko onder de letters Q. P., aan het BUREAU dezer COURANT, alwaar nadere aanwijzing is te bekomen.

Eene oude Vrouw, die heden eene bus **REVALENTA** kwam koopen, verhaalde ons, dat hare Dochter, die al lang gesukkeld had en in den laatsten tijd zoo min geworden was, dat zij niet meer over de kamer loopen kon, van het gebruik der **REVALENTA** geheel weer beter geworden, en dat ze nu zoo sterk is, dat zij door weêr en wind kan tegen de beste aan.

ROTTERDAM, 20 September 1855. J. A. KLINGER & Co.

EENE ZEKERE GENEZING VAN DE volgende ziekten en kwalen, zonder medicamenten, alleen door verandering van voedsel:

Zuur, hartwater, kramp in de maag en ingewanden, opgezetheid na den eten, oprispingen, misselijkheid, brakingen, winderigheid, diarrhaea, dyspepsia, verstoppingen en hare gevaarlijke gevolgen, hoest, aamborstigheid, hartkloppingen, slapeloosheid, kolyk, zwakte, hoofdpijn, keel- en kliertering, zenuwziekten, bevingen, loomheid, nachtelijk zweeten, lusteloosheid en eene menigte andere ziekteverschijnselen, gevolgen van slechte spijsvertering en daardoor ontstane verzwakking.

Het is zeker, dat DU BARRY'S REVALENTA al deze ziekten geneest; zoo vele attesten van genezenen, die wij uit alle steden van ons land ontvangen hebben, zoo vele genezingen als wij in de gelegenheid geweest zijn met eigen oogen te aanschouwen, moeten elken twijfel bannen, en iedereen kan zich deze overtuiging verschaffen, die slechts de brochure lezen of de genezenen bezoeken wil, waarvan zij de attesten daarin vinden.

Bij DU BARRY'S onschuldig geneesmiddel heeft men ook de zekerheid, dat men niet van kwaad tot erger vervallen kan; het is bovendien een aangenaam voedsel als ontbijt, avondeten of tusschenuurtje, — en meer behoeven de meeste zieken het al niet te nemen om spoedig beter te zijn. — Men kan het op verschillende wijzen naar zijnen smaak toebereiden met wijn, bouillon of room, zoo als de gebruiksaanwijzingen uitvoerig aangeven.

Het wordt verkocht in Blikken Bussen voor 87½ ct., *f* 2, *f* 3.50, *f* 8 en *f* 16.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. v. GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Slochteren*, H. B. HOOGHOUDT; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

November 1855.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur	8 uur.
4	761,40	762,06	763,91	4,3	6,0	5,7	0,97	0,94	0,96	O.N.O.	O.N.O.	O.N.O.	betr. mistig.	betr. mistig.	betr. mistig.
5	766,18	766,63	767,90	-0,1	2,3	2,5	0,98	0,97	max.	O.	Z.	Z.t.W.	„	„	„
6	768,26	767,42	766,69	0,9	4,0	1,8	0,98	0,95	max.	Z.	„	Z.	„	„	„
7	763,88	761,81	760,03	-0,2	2,2	1,5	0,95	0,97	max.	Z.Z.O.	Z.Z.O.	Z.Z.O.	„	„	„
8	757,78	755,80	755,76	1,8	7,4	4,0	0,98	0,87	0,94	Z.t.O.	Z.t.O.	Z.t.O.	bewolkt.	helder.	helder.
9	760,06	760,67	760,91	4,4	9,0	6,6	0,94	0,89	0,94	Z.	„	Z.O.	wein. bew.	wein. bew.	wein. bew.
10	760,29	761,21	763,72	3,8	8,5	6,2	0,92	0,87	0,89	Z.O.t.Z.	Z.	Z.	bewolkt.	bewolkt.	bewolkt.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.